UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Ústav pedagogiky a sociálních studií

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Organizace letního dětského tábora – YMCA Rakvice

Veronika Zifčáková

Olomouc 2024

Vedoucí práce:
Mgr. Tereza Buchtová, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Organizace letního dětského tábora – YMCA Rakvice“ vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a pramenů.

V Olomouci dne 16.04.2024 .....

Veronika Zifčáková

Poděkování

Ráda bych poděkovala své vedoucí bakalářské práce Mgr. Tereza Buchtová, Ph.D., za odborné vedení práce, poskytnutí cenných rad a připomínek a za vstřícnost při konzultacích a vypracování práce.

Anotace

Jméno a příjmení:	Veronika Zifčáková
Katedra nebo ústav:	Ústav pedagogiky a sociálních studií
Vedoucí práce:	Mgr. Tereza Buchtová, Ph.D.
Rok obhajoby:	2024

Název práce:	Organizace letního dětského tábora – YMCA Rakvice
Název v angličtině:	Organizing of summer camp for children – YMCA Rakvice
Anotace práce:	Bakalářská práce je zaměřena na organizaci letního dětského tábora – YMCA Rakvice s navrženým a připraveným 14denním programem. V teoretické části se zaměřuji na pedagogiku volného času, důležitou legislativu spojenou s obecnými informacemi k organizování letních dětských táborů a pobyt na táboře – Kláskův mlýn. V praktické části se věnuji přípravě programu rozdělené do jednotlivých dnů.
Klíčová slova:	volný čas, zážitková pedagogika, neziskové organizace, YMCA, Kláskův mlýn, program
Anotace v angličtině:	The bachelor thesis focuses on the organization of a summer children's camp – YMCA Rakvice, with a designed and prepared 14day program. The theoretical part focuses on leisure pedagogy, important legislation related to general information for organizing summer children's camps, and staying at the camp – Klásek's Mill. The practical part is dedicated to preparing the program divided into individual days.
Klíčová slova v angličtině:	free time, experiential pedagogy, nonprofit organization, YMCA, Klásek‘s mill, program

Přílohy vázané práce:	0
Rozsah práce:	63 stran
Jazyk práce:	český

Obsah

Úvod ... 8

1 Volný čas pro děti a mládež ... 10

1.1 Historie pedagogiky volného času ... 12

1.2 Zážitková pedagogika ... 13

2 Legislativa související s tábory ... 16

3 Neziskové organizace – YMCA, Junák – český skaut, Pionýr ... 20

4 Letní tábory a jejich rozdělení ... 25

5 Umístění tábora – Kláskův mlýn ... 27

6 Všeobecná organizace a personální zajištění tábora YMCA Rakvice ... 28

6.1 Financování tábora ... 29

6.2 Propagace ... 29

6.3 SWOT analýza ... 30

7 Pobyt na letním dětském táboře – YMCA Rakvice ... 32

7.1 Režim dne na táboře ... 33

7.2 Definice jednotlivých denních programů ... 34

8 Program 14denního pobytu na letním dětském táboře ... 37

8.1 Neděle 13.8. – den 1. ... 37

8.2 Pondělí 14.8. – den 2. ... 38

8.3 Úterý 15.8. – den 3. ... 40

8.4 Středa 16.8. - den 4. ... 42

8.5 Čtvrtek 17.8. – den 5. ... 43

8.6 Pátek 18.8. – den 6. ... 44

8.7 Sobota 19.8. – den 7. ... 45

8.8 Neděle 20.8. – den 8. ... 46

8.9 Pondělí 21.8. – den 9. ... 47

8.10 Úterý 22.8. – den 10. ... 50

8.11 Středa 23.8. – den 11. ... 51

8.12 Čtvrtek 24.8. – den 12. ... 53

8.13 Pátek 25.8. – den 13. ... 55

8.14 Sobota 26.8. – den 14. 55
Shrnutí programu 56
Závěr 57
Seznam použitých zdrojů 59
Seznam zkratek 63

Úvod

Tábor. Tábor je místo, kde skupina lidí, obvykle mladých lidí, tráví čas společně v přírodě nebo jiném prostředí mimo svůj domov, zpravidla na určitou dobu, jako je týden či více dní. Tábory jsou často organizovány pro rekreační, vzdělávací, sportovní nebo náboženské účely a představují pro děti a mládež skvělé příležitosti k rozvoji samostatnosti, socializaci, dovedností a prozkoumávání nových aktivit.

Bakalářská práce je zaměřena na organizaci letního dětského tábora – YMCA Rakvice. Toto téma jsem si vybrala proto, protože se tomuto táboru věnuji již několik let. Než jsem se dostala mezi oddílové vedoucí, prošla jsem si táborem již jako dítě, následně jsem do týmu byla vybrána jako praktikant.

Organizace letního dětského tábora je poměrně složitou a náročnou záležitostí, která pořadatelům zabere několik měsíců příprav. Je třeba dbát na dodržování všech povinností dle zákonů, vyhlášek a předpisů, aby průběh a realizace tábora byla v souladu s těmito podmínkami. K důležitým bodům patří samozřejmě zajištění bezpečnosti dětí, jak při činnostech v táboře, tak i jeho okolí. Také se nesmí opomenout na proškolení všech vedoucích, praktikantů a dalších.

Následná realizace programu musí být důsledná a cílevědomá. Je třeba si pořádně promyslet jednotlivé přípravy, jako jsou hry či aktivity pro celodenní táborový program. Hlavním cílem této bakalářské práce je navrhnout a připravit 14denní program pro letní dětský tábor s rozmanitými aktivitami a dobrodružnými činnostmi, přizpůsobený danému tématu "Samuraj – cesta válečníka". Dílčím cílem práce bylo realizovat plánovaný program s důrazem na interaktivní zapojení účastníků z hlediska rozvoje dovedností aktivit a sociální zralosti. Dalším dílčím cílem bylo ověřit úspěšnost programu na základě průběhu realizace a dosažených výsledků.

Bakalářská práce je rozdělena na dvě části – teoretickou a empirickou část. Teoretickou část tvoří sedm kapitol, empirickou část jedna kapitola.

V první kapitole se zabývám definováním a vymezením základních pojmů volného času pro děti a mládež. Dále se věnuji stručné charakteristice zážitkové pedagogiky.

Druhá kapitola je zaměřena na práva a povinnosti dle zákonů, vyhlášek a předpisů k organizaci institucionálního prostředí výchovy ve volném čase.

Třetí kapitola se okrajově věnuje neziskovým organizacím. Jsou zde popsány YMCA, Junák – český skaut či Pionýr.

Čtvrtá kapitola pojednává o kategoriích táborů, jejich rozdělení dle nejrůznějších kritérií.

Pátá kapitola se věnuje samotnému místu „Kláskův mlýn “, kam naše organizace jezdí již několik let. V této kapitole najdeme historii daného místa, kooperaci mezi jednotlivými turnusy, prostředí a spoustu dalších informací o daném místu.

Šestá kapitola se zabývá celkovým zajištěním tábora YMCA Rakvice, jako je personální zajištění, financování a propagace. Rovněž je zde popsána analýza SWOT, kde jsem vytyčila silné a slabé stránky tábora, popř. příležitosti či dané hrozby.

Sedmá kapitola je věnována stručné charakteristice pobytu na letním dětském táboře YMCA Rakvice z hlediska organizačních postupů a zajištění bezpečnosti účastníků.

Osmá kapitola je součástí empirické části zaměřena na vlastní realizaci plánovaného programu na 14denním letním dětském táboře s důrazem na interaktivní zapojení účastníků tábora do programových aktivit z hlediska rozvoje jejich dovedností a sociální zralosti.

Následuje závěr a shrnutí aplikační práce, kde zmiňuji ověření úspěšné realizace programu a jeho přínos pro pedagogickou praxi.

1 Volný čas pro děti a mládež

Pojem volný čas se dá definovat nejrůznějšími způsoby. Každý z nás má vlastní představu o tom, co pro něj volný čas znamená, jak si představuje ideální způsob jeho trávení a tyto představy ovlivňuje velké množství faktorů, např. náš věk, pohlaví, zájmy, přátelé, společenské postavení.

Definice podle Pávkové (2008, s. 13) je *„volný čas možno chápat jako opak doby nutné práce a povinností a doby nutné k reprodukci sil (Průcha, Walterová, Mareš, 2001). Je to doba, kdy si své činnosti můžeme svobodně vybrat, děláme je dobrovolně a rádi, přinášejí nám pocit uspokojení a uvolnění“.*

Lze sem tedy zahrnout odpočinek, rekreaci, různé koníčky a zájmové činnosti, zábavu apod. Volným časem není činnost zabezpečující samotnou biologickou existenci člověka (spánek, jídlo hygiena, zdravotní péče), i když některé z těchto činností může mít člověk jako hobby, např. vaření a následná konzumace jídla. U dětí a mládeže nepovažujeme za volný čas vyučování a činnosti s tímto spojené, stejně tak jako činnosti spojené s provozem rodiny a domácnosti, základní péči o zevnějšek a věci. Zvláštností volného času dětí a mládeže je to, že je žádoucí jeho pedagogické ovlivňování, protože děti a mládež nemají dostatek zkušeností a schopnosti orientace v oblastech zájmových činností. Toto ovlivňování by mělo být citlivé a účinnost tohoto ovlivňování záleží na různých podmínkách, např. dobrovolnost, zajímavá a pestrá činnost, schopnostech dospělé vedoucí osoby. (Pávková, 2008)

Volný čas představuje důležitou část každodenního režimu dítěte a díky němu můžeme na dítě nenásilně výchovně působit. Kvalitní program volnočasových aktivit může účinně předcházet rizikům patologických jevů, jimž mohou být děti vystaveny v případě nedostatku smysluplných aktivit ve svém volném čase. Během volného času má dítě možnost si přirozeně osvojit hodnoty jako je tvořivost, zvídavost, radost, otevřenost, svoboda a další, které přispívají k všestrannému rozvoji jedince. (Vyhnálková, 2013)

Podle Spousty (1994, s. 35) *„jednou z hlavních funkcí volného času je relaxace.“* Relaxace a odpočinek jsou nezbytné pro obnovení energie a zlepšení duševního a fyzického zdraví.

Děti a mládež mají poměrně hodně volného času, obzvláště v době prázdnin. Na prvním místě v ovlivňování trávení volného času stojí rodina a výchova v ní. Rodiče představují pro děti základní vzory a jejich chování a výchova ovlivňují dítě zásadním způsobem, ať už pozitivně nebo negativně. Rodina, která neplní dobře svoji funkci, se vyznačuje nezájmem o trávení volného času dítěte. Žádná rodina ale není schopna zajistit, hlavně u starších dětí, kompletní zabezpečení trávení volného času. Na to nemá dostatek času ani potřebné materiální vybavení, protože děti a zejména dospívající mládež má tendenci se sdružovat ve skupinách vrstevníků. Důležitou úlohu hraje také škola, dále různé zájmové kroužky a sdružení, centra volného času apod. (Pávková, 2008)

Na volný čas se můžeme dle Pávkové (2008) dívat z různých hledisek:

- *ekonomické hledisko* – společnosti, která investuje prostředky do volnočasových aktivit, se tyto prostředky vrací v různých podobách. Například v podobě prosperující průmyslové produkce nejrůznějších výrobků, vybavení a materiálů, což přináší zpětně daně a práci lidem. Lidé, kteří jsou odpočinutí a spokojení, lépe pracují. Při různých zájmových činnostech si lidé zlepšují svoje znalosti a dovednosti, které mohou následně uplatnit v práci.

- *sociologické a sociálně-psychologické hledisko* – činnosti ve volném čase přispívají k utváření mezilidských vztahů. U dětí zde hraje hlavní roli rodina a osobnosti rodičů. Špatnou výchovu v rodinách lze částečně kompenzovat odborným pedagogickým vedením ve školách nebo výchovných zařízeních, ale možnosti těchto institucí jsou přeci jen omezené.

- *zdravotně-hygienické hledisko* – správné využívání volného času podporuje zdravý tělesný a duševní vývoj člověka.

- *pedagogická a psychologická hlediska* – přihlíží k věkovým a individuálním zvláštnostem a jejich respektování ve volném čase. Pedagogické ovlivňování pozitivně přispívá k rozvoji osobnosti, vlastností a sociálních vztahů.

Všechny faktory, které ovlivňují naše jednání a chování, včetně volnočasových aktivit, mohou být rozděleny do dvou kategorií, a to na činitele vnitřní (endogenní) a činitele vnější (exogenní). Toto rozdělení je klíčovým prvkem nejen v pedagogice, ale také v mnoha dalších

vědních oborech, které se zabývají zkoumáním lidského chování a společnosti. Činitele vnitřní vycházejí z charakteristik naší osobnosti (zdravotní stav, fyzické možnosti, psychická charakteristika, věk a pohlaví). Činitele vnější zahrnují faktory již existují nezávisle na nás (rodina, vrstevnická skupina, místo bydliště, společnost a média). (Vyhnálková, 2013)

1.1 Historie pedagogiky volného času

V této kapitole se zaměřím na historii pedagogiky volného času z publikace Pávkové (2008). Tato historie pedagogiky nám poskytuje cenné poznatky o vývoji a vlivu volnočasových aktivit na výchovu a rozvoj jedince v minulosti.

Podíváme-li se do minulosti, můžeme říct, že volný čas a způsoby jeho trávení, respektive výchovy dětí a mládeže ve volném čase, jsou relativně mladé pojmy. Celá staletí lidé většinu dne strávili prací, přičemž její hlavní podíl spočíval v zemědělství a bylo běžné, že na práci se podílely i děti. Průmyslová revoluce započala od 18. století Evropě změny, které přinesly naprosté přebudování tehdejší společnosti. V souvislosti s rychlým rozvojem průmyslu vznikla nejen vrstva bohatých, ale i silná vrstva dělníků, která si postupně dobývala sociální výhody, např. kratší pracovní dobu. Postupně tak lidé získávali ve větším množství čas, kdy nemuseli pracovat a hledali způsoby, jak tento čas smysluplně využít k regeneraci, rozvoji svých zájmů nebo sebevzdělávání.

Nejprve začaly vznikat různé spolky a organizace určené pro dospělé a zaměřené například na sportovní činnost, turistiku, divadla, hudbu atd. Od druhé poloviny 19. století začala v Evropě vznikat sdružení zaměřená pouze na děti a mládež, např. YMCA v Anglii nebo skautské hnutí.

V nově vzniklém Československu vznikala po první světové válce pro mládež i dospělé různá tělovýchovná sdružení zaměřená na sport a turistiku. Byly budovány tělocvičny, hřiště a stadiony, rovněž chaty a turistické trasy, začaly vznikat první tábory pro děti. Nevznikla ale žádná ucelená koncepce za podpory státu.

Po druhé světové válce byl vývoj v Československu ovlivněn politickým směřováním po roce 1948, kdy se u nás po vzoru Sovětského svazu začal uplatňovat systém výchovy mládeže úzce spjatý s vlivem státu, jeho politickou ideologií a monopolní organizací pro děti a mládež. To přineslo vznik jednotné organizace Pionýr a postupné utlačování dřívějších

organizací jako byl Junák nebo YMCA. Nově byly zřizovány školní družiny pro děti zaměstnaných rodičů a školní kluby.

V roce 1968 došlo k určitému uvolnění, kdy se objevily snahy v plné míře obnovit činnost výše uvedených organizací, jako byla YMCA nebo Junák, ale k tomu již vzhledem k invazi vojsk Varšavské smlouvy v srpnu 1968 a následné době utužování režimu v době normalizace nedošlo.

V 70. a 80. letech 20. století nicméně existovala v Československu ucelená síť školních klubů, družin, domů pionýrů a mládeže, byla vybudována rozsáhlá síť lidových škol umění. Rovněž byla široká nabídka různých zájmových kroužků, zaměřených na nejrůznější obory – přírodu, techniku, modelářství, sport atd. V tomto období došlo také k velkému rozvoji letních dětských táborů, na čemž se podílely především odborové organizace nejrůznějších podniků, sdružené v Revolučním odborovém hnutí.

V 90. letech 20. století došlo v souvislosti se změnou politického režimu k rozsáhlým změnám. Svoji činnost obnovila řada sdružení nebo vznikla, resp. přetransformovala se, sdružení nová. Uvolnilo se dosavadní ideologické sepětí se státním režimem. Nově mohly být navazovány mezinárodní vztahy i mimo země bývalého východního bloku. Na druhou stranu se všechny tyto organizace musely a nadále musí vyrovnávat s novými společenskými podmínkami, ekonomickými podmínkami a konkurenčním prostředím. Rovněž tak musí reagovat na nové problémy související s vývojem společnosti, technickým pokrokem, ochranou životního prostředí. Postupně se tak objevují nové problémy a výzvy jako jsou např. nezaměstnanost, různé formy závislostí, a to nejen na drogách, ale i na počítačích či mobilních telefonech apod.

1.2 Zážitková pedagogika

V následující podkapitole se zaměřím na zážitkovou pedagogiku, jež představuje široce diskutované téma, které se pokusím stručně shrnout do klíčových bodů. Zážitková pedagogika souvisí s prožitkem a zkušeností, kde se výrazně odráží individuální vnímání události či situace, které mohou být pozitivní, negativní nebo neutrální, avšak všechny přispívají k obohacení našich dovedností a získání nových poznatků.

Slejšková (2011, s. 13) ve své publikaci uvádí, že *„základním pravidlem zážitkové pedagogiky je to, že zážitek nemá smysl v sobě samém, ale slouží jako prostředek k rozvoji, výchově a vzdělávání. Nejde tedy o to, aby se žáci jen tak bavili a hráli si, ale o to, aby byly jejich zážitky zdrojem nové zkušenosti v oblasti předem stanoveného učiva.“*

Při výchově a vzdělávání podle zážitkové pedagogiky skupina spolupracuje při řešení úkolu a má šanci se poučit z vlastních chyb. Každý jednotlivec i skupina nesou zodpovědnost za následky svých činů. Po aktivitě se probírá, co se stalo, a každý má příležitost vyjádřit svůj názor. Z toho lze vidět, že zážitková pedagogika funguje tak, že se lidé učí z vlastních zážitků. Situace, ve kterých se ocitnou, jsou navrženy tak, aby byly užitečné a aby je mohli využít i v reálném životě. (Hanuš, Chytilová, 2009)

Existuje mnoho modelů a teorií, které se zabývají tím, jak se člověk učí z vlastní zkušenosti. Pro potřeby zážitkové pedagogiky je však nejvhodnější a nejrozšířenější *čtyřfázový cyklus* navržený Davidem A. Kolbem. (Pelánek, 2008; Hanuš a Chytilová, 2009)

Kolbův cyklus zahrnuje čtyři hlavní fáze:

- *Situace, konkrétní zkušenost:* Jedinec získává zkušenosti v prostřednictvím praktických aktivit nebo konkrétními situacemi.
- *Ohlédnutí, reflexe:* Po prožití zkušenosti následuje fáze reflexe, kdy jedinec zkoumá, co se událo, jaké to bylo a jak se situace řešila.
- *Hodnocení / zevšeobecnění*: V této fázi jedinec hodnotí, co se mu podařilo, co udělal špatně a proč na základě svých zkušeností.
- *Plán změn / aplikace:* Poslední fáze cyklu je zaměřena na to, jak jedinec využije své zkušenosti pro budoucí akce.

Kolbův cyklus se pohybuje po spirále, kde každá nová konkrétní zkušenost vede k další reflexi, hodnocení a plánování změn. Tento proces není uzavřeným kruhem, ale spíše dynamickou spirálou neustálého učení a rozvoje. (Činčera, 2007; Pelánek, 2008)

Komfortní zóna

Pro účinné zkušenostní učení je klíčové rozumět hranicím komfortní zóny a umět s nimi pracovat. Musíme volit výzvy odpovídající schopnostem jednotlivců či skupin, pro něž jsou určeny. Avšak aby byla výzva skutečnou výzvou, musíme opustit komfortní zónu. Komfortní zóna představuje prostor, kde se cítíme pohodlně a zvládáme aktivity bez větších obtíží. Pokud je úkol v komfortní zóně, není pro nás dostatečně motivující. Zóna učení

představuje místo, kde jsme vystaveni zvládnutelným výzvám a učíme se novým dovednostem. Úspěch v této zóně rozšiřuje naši komfortní zónu. Nicméně za touto zónou je zóna ohrožení, kde se cítíme pod tlakem a můžeme pociťovat strach či paniku. Při plánování aktivit je důležité zohlednit individuální rozdíly a respektovat různé úrovně pohodlí. Proto je klíčové nechat účastníky samostatně vybrat úroveň výzvy, kterou jsou ochotni přijmout. (Činčera, 2007; Pelánek, 2008)

Hra a Flow

Hra je aktivitou, která nás přenáší do jiného světa, kde se naše role mění a jsme ovlivňováni silnými emocemi. Každá hra by měla mít stanovený čas, prostor a jasná pravidla. Během hry nás často pohání touha po úspěchu, soutěživost nebo touha překonat sami sebe či získat ocenění. I přesto, že si uvědomujeme, že se jedná pouze o hru, můžeme se dostat do stavu „flow“, kdy jsme úplně pohlceni děním a přestáváme vnímat okolní svět. (Činčera, 2007)

Hanuš a Chytilová (2009, s. 56) definují pojem „flow“ jako *„stav nejvyššího vyjádření emoční inteligence, při němž dochází k dokonalému zapojení emocí do služeb určité aktivity nebo učení“*.

Tedy „flow“ je určitá aktivita, která plně zaměstnává všechny schopnosti člověka. Rovnováha mezi úrovní nároků a úrovní dovedností vede od pocity nudy k prožívání stavu „flow“, a také může vést i k úzkosti. Tato situace nastává, když jsou nároky na úrovni, která vyžaduje úsilí, ale zároveň jsou dosažitelné. Během prožívání stavu „flow“ ztrácíme pojem o čase a vnímání okolního prostředí. Plně se soustředíme na úkol, překonáváme překážky a provádíme činy, které bychom normálně neudělali. (Činčera, 2007)

Reflexe

Reflexe je proces, během kterého si uvědomujeme a zkoumáme naše myšlenky, pocity a jednání. V kontextu zážitkové pedagogiky je reflexe klíčová, protože umožňuje účastníkům lépe porozumět svým zážitkům, vyvozovat z nich poznatky a integrovat je do svého osobního rozvoje. Reflexe nám poskytuje příležitost k osobnímu růstu a zdokonalení se. Kladně formulovaná zpětná vazba může posílit sebevědomí jedinců a podnítit je k dalšímu úsilí. Na druhé straně by měla být zpětná vazba konstruktivní i v případě, že ukazuje na oblasti, ve kterých je potřeba zlepšení. Správně poskytnutá zpětná vazba by měla být užitečná, inspirující a směrovat studenty k dalšímu růstu a rozvoji. (Hanuš a Chytilová, 2009)

2 Legislativa související s tábory

V České republice neexistuje speciální zákon, který by se zabýval přímo přípravou, organizováním a provozováním dětských táborů. Základním dokumentem, ze kterého je nutno při pořádání dětského tábora vycházet je tak v současné době zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví. Stěžejní jsou ustanovení § 8 citovaného zákona.

Z hlediska zákona je tedy letní dětský tábor zotavovací akcí, pokud splňuje uvedené podmínky – stanovený účel, větší počet než 30 dětí do 15 let a doba trvání je delší než 5 dnů. (Zákon č. 258/2000 Sb.)

V druhém odstavci § 8 zákona č. 258/2000 Sb. jsou stanoveny podmínky, za kterých je pořadatel zotavovací akce povinen akci uspořádat, s odkazem na prováděcí právní předpis a ten zní:

„(odst. 2) Osoba, která přijala děti na zotavovací akci (dále jen "pořádající osoba"), je povinna zajistit její umístění, zásobování vodou a odstraňování odpadků a splaškových vod v souladu s hygienickými požadavky upravenými prováděcím právním předpisem. Pořádající osoba je dále povinna dodržet hygienické požadavky na prostorové a funkční členění staveb a zařízení, jejich vybavení a osvětlení, ubytování, úklid, stravování a režim dne, které upraví prováděcí právní předpis. Prováděcí právní předpis stanoví, které potraviny nesmí pořádající osoba na zotavovací akci podávat ani používat k přípravě pokrmů, ledaže budou splněny podmínky upravené tímto prováděcím právním předpisem.“

Odstavce 3 a 4 ukládají pořadateli zotavovací akce povinnost zaslat údaje stanovené v písmenech a) až e) odstavce 3, popř. vyžaduje-li to pořádání tábora, i rozbor pitné vody příslušné hygienické stanici v pevně stanoveném termínu. (Zákon č. 258/2000 Sb.)

„(odst. 3) Pořádající osoba nebo škola, která vysílá děti na školu v přírodě na dobu delší než 5 dnů, je povinna jeden měsíc před zahájením zotavovací akce nebo školy v přírodě ohlásit příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví:

a) termín a místo jejího konání, a to s uvedením adresy nebo názvu katastrálního území a zeměpisných souřadnic,

b) počet zúčastněných dětí; jedná-li se o zotavovací akci, počet dětí zúčastněných v každém běhu s uvedením data jeho zahájení a ukončení,

c) způsob jejího zabezpečení pitnou vodou,

d) způsob zajištění stravování účastníků

e) jméno a příjmení odpovědné osoby přítomné na škole v přírodě nebo zotavovací akci, a to pro každý běh zotavovací akce, a telefonní číslo na ni.“

„(odst. 4) Jako součást ohlášení podle odstavce 3 předloží pořádající osoba nebo škola, která vysílá děti na školu v přírodě na dobu delší než 5 dnů, v případě, že pitná voda není zabezpečena osobami uvedenými v § 3 odst. 2, protokol o kráceném rozboru jakosti pitné vody. Rozsah kráceného rozboru jakosti pitné vody stanoví prováděcí právní předpis. Protokol nesmí být starší než 3 měsíce.“

Prováděcím právním předpisem, na který se zákon o ochraně veřejného zdraví odvolává je vyhláška č. 106/2001 Sb., Ministerstva zdravotnictví o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti. Jedná se o jediný právní předpis, který se zabývá speciálně pořádáním dětských táborů, resp. zotavovacích akcí. Jak je patrné z § 1 vyhlášky, stanovuje se v ní přesně dodržování hygienických norem, ubytování a stravování dětí, nakládání s odpady, zdravotnické zabezpečení a další.

Znalost vyhlášky MZ ČR č. 106/2001 Sb., která byla naposledy novelizována v roce 2014, je zásadní pro všechny organizátory letních táborů. V krátkosti lze shrnout, že provozovatel je povinen zajistit především:

- Umístění tábora mimo území, kde lze předpokládat znečištění vzduchu nebo překročení limitu hluku, zajistit přístupovou cestu na tábor. (§ 2)
- Ubytování dětí ve stavbách nebo stanech, které musejí být suché, s přirozeným větráním a plocha pro jedno dítě musí být nejméně 2,5 metrů čtverečních. (§ 3)
- Podmínky pro osobní hygienu, v umývárně musí být na 5 dětí jedno umyvadlo s tekoucí vodou a na 30 dětí jedna sprchová růžice, děti musí sprchy užívat odděleně a musí být zajištěna intimita. Sprchování nebo koupání v teplé vodě musí být zajištěno minimálně 1x týdně. Záchody musí být oddělené podle pohlaví a musí být zajištěna intimita,

na 15 dětí musí být jeden záchod, v blízkosti záchodů musí být možnost umytí rukou v tekoucí vodě. (§ 3)

- Ošetřovnu a izolaci dle stanovených podmínek, tj. v samostatných místnostech, s pitnou vodou, s kapacitou jedno lůžko na 30 dětí. Ošetřovna nesmí být vybavena patrovými lůžky, zdravotnická dokumentace a léky musí být uloženy mimo dosah dětí a nepovolaných osob. (§ 3)
- Ubytování – děti zpravidla odděleně podle pohlaví, osoby činné jako dozor odděleně v blízkosti dětí a zdravotník musí být ubytován v bezprostřední blízkosti ošetřovny. (§ 4)
- Před zahájením, během každého dne a při ukončení akce úklid všech prostor. (§ 4)
- Výměnu ložního prádla ve stanovených případech, jeho uložení a skladování dle vyhlášky. (§ 4)
- Zásobování pitnou vodou dle stanovených hygienických požadavků. (§ 5)
- Nakládání s odpady a jejich odstraňování dle stanovených předpisů. (§ 6)
- Stravování účastníků tábora k tomu určených prostorách, s dodržením všech souvisejících hygienických předpisů. (§ 7)
- Skladování potravin za podmínek stanovených výrobcem nebo zvláštním právním předpisem. (§ 7)
- Vydání snídaně, přesnídávky, obědu, svačiny a večeře dětem, přičemž přesnídávka může být sloučena se snídaní a svačina s obědem. (§ 7)
- Aby strava vydávaná dětem odpovídala jejich věku a fyzické zátěži, jedno z hlavních jídel musí být teplé, ke snídani musí být k dispozici teplý nápoj, nápoje musí být k dispozici po celý den. (§ 7)
- Režim dne tak, aby zátěž kladená na děti byla přiměřená jejich věku a schopnostem, doba vymezená pro spánek musí činit minimálně 9 hodin pro děti do 10 let a 8 hodin pro starší děti. (§ 8)
- Průběžnou kontrolu oblečení, obuvi a lůžkovin ze strany osob činných jako dozor, rovněž tak kontrolu dodržování osobní hygieny. (§ 8)
- Při koupání dětí toto přizpůsobit počasí a zajistit odpovídající dozor, který je schopen poskytnout záchranu tonoucímu. (§8) (Vyhláška MZ ČR č. 106/2001 Sb.)

K právním předpisům, týkajících se běžného chodu tábora, jakým je např. vstupování do lesa, rozdělávání ohňů, výlety po okolí apod., lze uvést například tyto zákony:

- zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny,
- zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně,
- zákon č. 289/1995 Sb., o lesích,
- zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích.

Na závěr bych zde ještě zmínila jeden předpis, který se týká organizace tábora a tím je nařízení o ochraně osobních údajů, známé pod zkratkou GDPR. Jedná se o nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27.04.2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů), které zabraňuje neoprávněnému zacházení s osobními údaji. Prováděcím předpisem k tomuto nařízení je v České republice zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů. Pro organizátora tábora ze zákona vyplývá povinnost chránit citlivá osobní data, jakými jsou např. jméno, datum narození, rodné číslo, bydliště nebo zdravotní stav, před neoprávněným zacházením. (Zákon č. 110/2019 Sb.)

V posledních letech je velmi populární, a z vlastních zkušeností můžu říct, že i většinou rodičů dětí vyžadované, pravidelné umisťování fotografií z průběhu tábora na internet, např. na internetovou stránku pořádající organizace nebo sociální síť Facebook apod. Rodiče se tak mohou podívat, jaký je táborový program, jak se děti na táboře mají a co dělají. Z tohoto důvodu vyžadují organizátoři od rodičů ještě před konáním tábora souhlas s tím, že fotografie pořízené v jeho průběhu organizátorem mohou být zveřejněny za účelem informovat o táboře nebo k propagaci tábora.

3 Neziskové organizace – YMCA, Junák – český skaut, Pionýr

Pojmem nezisková organizace se dá označit organizace nebo právnická osoba, jejímž primárním účelem není generování zisku a jeho přerozdělování mezi jednotlivé vlastníky nebo členy. I když neziskové organizace mohou vytvořit zisk, tento musí opětovně vložit do svého rozvoje nebo plnění svého poslání. V České republice existuje obrovské množství neziskových organizací, které se dají dělit na dvě hlavní skupiny:

- *Nestátní neziskové organizace* – kde zřizovatelem není stát, popř. třeba kraj nebo obec (typicky různá občanská sdružení, spolky, nadace, církve nebo náboženské společnosti).

- *Příspěvkové organizace* – kde zřizovatelem je stát/kraj/obce (typicky např. školy, nemocnice, muzea nebo sbor dobrovolných hasičů). (MYLAW, 2024)

K největším nebo nejznámějším organizacím působícím v České republice patří YMCA, Junák – český skaut a Pionýr, a těmto se budu krátce věnovat.

YMCA

YMCA je nejstarší a největší organizace pro mládež ve světě. Byla založena v roce 1844 v Anglii, celý název organizace je Young Men's Christian Association (Křesťanská asociace mladých mužů). Sídlem organizace je Ženeva a je rozšířena ve více než 110 zemích celého světa. Cílem YMCA je rozvoj těla i ducha v souladu s křesťanskými principy.

Historii YMCA v tehdejším Československu provázejí pravidelné vzestupy a pády jako na houpačce. Vlivem zásadních dějinných událostí 20. století se střídala období rozvoje s obdobími útlumů. YMCA začala na území nové Československé republiky oficiálně působit krátce po skončení konfliktu a vzniku samostatného státu z popudu prezidenta T. G. Masaryka. Ten se s činností YMCA setkal během války a v roce 1919 vyslal svou dceru Alici na světové ústředí do Ženevy, s žádostí, aby u nás YMCA začala pracovat. Následně do ČSR přijelo 62 amerických sekretářů, kteří začali pracovat se studenty a organizovat sociální pomoc. V roce 1921 vznikla samostatná československá YMCA a až do začátku druhé světové války rozvíjela svoji činnost v souladu se svými principy. V roce 1943 byla činnost YMCA zakázána. Ihned po osvobození v roce 1945 začala YMCA opět působit, přičemž její budovy a tábořiště

i jako zázemí pro vězně propuštěné z koncentračních táborů. V roce 1948, po převzetí moci komunistickou stranou, byla na YMCA uvalena nucená správa a činnost organizace byla v roce 1951 ukončena. Začátkem roku 1968, kdy došlo k určitému uvolnění politických poměrů v Československu, začaly přípravy na obnovení činnosti YMCA. Srpnová invaze vojsk „spřátelených" armád pod vedením Sovětského svazu a následné utužení režimu tyto přípravy ale rázně ukončily.

Až po změně politického režimu v listopadu 1989 byla činnost YMCA postupně zahájena a v únoru 1990 oficiálně obnovena. V samostatné České republice má organizace v současné době zastoupení na 27 místech. Cíle YMCA zůstávají stejné – poskytnout mladým lidem smysluplné trávení volného času, rozvoj fyzických i duševních schopností. (YMCA, 2023-24)

Junák – český skaut

Podobnou historii jako YMCA, střídající se vzestupy a útlumy vlivem politické situace, měla v bývalém Československu i organizace Junák – český skaut.

Skauting vznikl v roce 1907 v Anglii na popud významného britského generála Roberta Baden-Powella. Posláním skautingu je všestranně rozvíjet děti a mladé lidi k plnění povinností vůči sobě, svému okolí i vyšším hodnotám. Český skauting byl od počátku poněkud odlišný od toho anglického. Pod vlivem amerického woodcarftu – lesní moudrosti, kladl větší důraz na pobyt v přírodě. Současně ale i na vlastenectví, což byla odraz tehdejší doby a postavení českého národa v habsburské monarchii. Na původní křesťanské základy skautingu byl v našich podmínkách kladen menší důraz.

Za zakladatele skautingu u nás je považován Antonín Benjamin Svojsík, který byl taktéž ovlivněn myšlenkami amerického spisovatele a zálesáka Ernesta Thomsona Setona. V roce 1912 vydal Svojsík knihu *„Základy junáctví"* a uspořádal první letní tábor poblíž Lipnice. Původním záměrem Svojsíka bylo zavést skauting do výchovy v organizaci Sokol. Členové Sokola, jako hrdí vlastenci, toto zamítli, protože skauting považovali za cizáckou myšlenku. V roce 1914 proto Svojsík založil samostatný spolek Junák – český skaut.

Po první světové válce nastal zlatý věk českého skautingu. Bylo založeno mnoho různých skautských organizací a dne 09.05.1920 převzal patronát nad českým skautingem prezident T. G. Masaryk a daroval mu slavnostní prapor. V tomto období došlo

také k propracování skautské metodiky a vydání příruček, kterými se čeští skauti řídí dodnes, např. rozdělení dle věkových kategorií, kroje a symbolika, stupně zdatnosti.

Řada skautů se během druhé světové války zapojila do protinacistického odboje. Organizace Junák byla dne 28.10.1940 rozpuštěna jako nepřátelská organizace. Svoji činnost obnovila během Pražského povstání na začátku května 1945 a díky vysokému renomé získanému za odbojovou činnost měl Junák v roce 1946 již 250.000 členů. Nicméně na nátlak komunistů se Junák již koncem roku 1945 stal součástí nově zřízeného Svazu české mládeže, v hnutí začalo narůstat pnutí mezi tradičními skauty a nově organizovanými skauty, sympatizující s komunisty, kteří se ideově inspirovali v SSSR a jeho pionýrském hnutím. Brzy po komunistickém převratu byla organizace převedena do Svazu československé mládeže. Následně v roce 1949 Junák oficiálně vystoupil ze zahraničních skautských organizací. Skauting byl označen jako ideově nepřátelské hnutí a dne 24.04.1949 byla založena organizace Pionýr. Junák byl definitivně rozpuštěn 01.01.1951 a jeho majetek převeden do Pionýra. Část členů se zapojilo do protikomunistického odboje, přičemž někteří skončili ve vězení a devět osob bylo dokonce odsouzeno k smrti a popraveno.

V souvislosti se změnou politického vedení země a částečné demokratizaci ve druhé polovině 60. let 20. století došlo ke spontánní obnově činnosti řady skautských oddílů a dne 29.03.1968 byla ministerstvu vnitra předána formální žádost o obnovení organizace Junák. Naděje na nový rozvoj organizace ale skončila srpnovou okupací Československa. V září 1970 byl Junák opakovaně rozpuštěn, oddíly byly vyzvány, aby přestoupily do organizace Pionýr, stejně tak Pionýr převzal junácký majetek. Hned po 17.11.1989 byla vydána výzva k obnovení organizace Junák a již v prosinci 1989 se v Praze konalo obnovující setkání Junáka, dne 06.01.1990 Ústřední rada Junáka anulovala rozhodnutí z roku 1970 o jeho rozpuštění.

Dnes má organizace Junák – český skaut přibližně 60.000 členů a je tak největší skautskou organizací v České republice. (Junák – český skaut, z. s., 2024)

Pionýr

Organizace Pionýr, resp. předchozí Pionýrská organizace socialistického svazu mládeže, si prošla úplně jiným vývojem než YMCA nebo Skaut. Komunistická strana Československa si po převzetí moci v roce 1948 uvědomovala důležitost působení na mladé

lidi a hledala způsoby, jak propagovat svoji politiku mezi mládeží. Zároveň systematicky potlačovala jiné organizace, které vyznávaly opačné hodnoty a k nim vychovávaly své členy. Protože se jí nepodařilo využít tělovýchovnou organizaci Sokol, pokusila se využít Junák.

Po únoru 1948 nahradila ústřední orgán junácké organizace vlastním *„Akčním výborem ústředí Junáka“* a z výnosu ministerstva vnitra začaly být zakládány první Pionýrské oddíly junáka. Názvem Pionýr se komunisté inspirovali v Sovětském svazu, ta byla dne 19.05.1922 na 5. sjezdu Ruského komunistického svazu mládeže založena Pionýrská organizace. Snaha o využití Junáka ale nakonec nebyla příliš úspěšná, většina skautských oddílů se raději rozpadla nebo přešla do ilegality. Následně tak na slučovací konferenci Československého svazu mládeže dne 24.04.1949 vznikla Pionýrská organizace ČSM jako samostatná organizace.

Po roce 1968, kdy došlo ke krátkému obnovení Junáka a jeho následnému opětovnému zákazu byla v roce 1970 vytvořena Pionýrská organizace Socialistického svazu mládeže. Následujících téměř 20 let byl Pionýr hlavní organizací pro děti a mládež, přičemž jedním z jeho hlavních úkolů bylo ideově působit na děti a mládež ve prospěch vládnoucího režimu. Tímto se tedy období Pionýru od 1948 do 1989 výrazně odlišuje od výše zmiňovaných organizací YMCA nebo Junák, které byly apolitické a nebyly systematicky masově podporovány a protěžovány ze strany státních institucí. Zde je nutno také podotknout, že hlavně během 80. let 20. století nebylo politické působení hlavním bodem činnosti. Drtivá většina různých zájmových kroužků nebo klubů sice formálně spadala pod Pionýrskou organizací, ale jejich hlavní činností byla práce s dětmi a mládeží. Vznikaly tak např. různé turistické kluby, kroužky mladých elektrotechniků, modelářské kroužky apod., přičemž náplní jejich činností byla výhradně v oblasti jejich zájmu, případně se účastnili formálních událostí, jako byly různé sjezdy či oslavy.

Po roce 1989 došlo k zásadní proměně organizace, která úplně opustila komunistickou ideologii a svoji činnost postavila čistě na pedagogické a výchovné ideály.

V současné době je Pionýr druhou největší organizací pro děti a mládež v České republice. Jeho činnost je naprosto apolitická a Pionýr je spolu jinými organizacemi, kromě jiných i výše zmiňovaných YMCA a Junák, jedním ze zakládajících členů České rady dětí a mládeže. (Pionýr, z. s., 2024)

Česká rada dětí a mládeže, založená v roce 1998, zastupuje zájmy dětských a mládežnických organizací v České republice. Jejím posláním je podporovat podmínky pro kvalitní život a všestranný rozvoj dětí a mladých lidí. Své poslání naplňuje podporou mimoškolní výchovy a činnosti svých členů, zejména snahou o vytváření právních, hospodářských, společenských a kulturních podmínek vhodných pro jejich činnost. (ČRDM, 1999-2024)

V České republice je registrováno velké množství dalších větších či menších, známých či méně známých neziskových organizací, které se věnují práci s mládeží, výchově dětí, pobytu v přírodě a organizováním letních dětských táborů. Jedná se např. o Českou tábornickou unii, Ligu lesní moudrosti, Duhu, Royal Rangers a další. Jejich výčet a stručné zhodnocení by ale přesáhl rozsah této práce a nadále se jim nebudu věnovat. Obecně platí, že prakticky všechny tyto organizace si kladou za cíl pozitivně působit na děti a mladé lidi, tyto vychovávat k pozitivním hodnotám, úctě k přírodě i lidem. Jak ukazuje historická zkušenost z doby nedávno minulé, důležitá je apolitičnost těchto organizací. Některé z nich, které jsou založeny či podporovány náboženskými spolky či církvemi, samozřejmě vyvíjejí činnost v souladu se svojí vírou.

4 Letní tábory a jejich rozdělení

Letní tábory jsou rekreačním pobytem, které se konají během letních školních prázdnin, které jsou podle Matějčka (2000) jedinečným obdobím pro neformální vzdělávání a výchovu. Podle zákona č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví je tábor definován jako organizovaný pobyt pro 30 a více dětí ve věku do 15 let trvající déle než 5 dnů, s cílem posílit jejich zdraví a zvýšit tělesnou zdatnost. Tábory jsou také pořádány pro mládež do 18 let a mohou probíhat ve stanovém táboře v přírodě nebo v rekreačním středisku či jiném ubytovacím zařízení. (Smolanová, 2014)

Letní tábory zaopatřují ubytování, stravu a programové aktivity. Poskytují prostor pro rozvoj pohybu, komunikace, sociální integrace, poznávání přírody a dalších aktivity. Děti se pohybují ve volném prostředí bez jakéhokoliv napětí, což jim umožňuje zábavnou formou přijímat informace a aktivně s nimi pracovat či spolupracovat se svými kamarády/vrstevníky.

Tábory pro děti můžeme dělit do kategorií podle nejrůznějších kritérií. Pokud budeme brát jako rozhodující dobu pořádání tábora, potom můžeme tábory dle Háp et. al., (2014) dělit na:

- *Letní* – převážná část dětských táborů se koná v době letních prázdnin.
- *Zimní* – tyto jsou pořádány v zimních měsících a jsou zaměřeny převážně na sjezdové lyžování, popř. na běžkování, skialpinismus a pobyt v přírodě. V poměru k letním táborům jsou tyto tábory okrajovou záležitostí.

Dále tábory můžeme dělit dle místa pobytu:

- *Putovní* – tábory se nekonají na jedné stálé táborové základně, ale účastníci se postupně přesunují po předem připravené trase a táboří na různých místech. Většinou se jedná o specialitu turistických oddílů a často jsou to tábory cykloturistické.
- *Stálé* – tábory se konají na jednom místě, děti jsou zde ubytované a celou dobu pobytu tráví na táboře a jeho okolí.
- *Příměstské* – na těchto táborech mají děti zajištěn pouze denní program, ale nejsou zde ubytovány, takže každý den ráno přicházejí a odpoledne zase odcházejí domů. (Háp et. al., 2014)

Tábory můžeme dělit také podle tematického zaměření jeho činnosti. Podle tohoto dělení je možno stanovit velké množství kategorií, protože v současné době je nabídka táborů pro děti a mládež velmi široká. Kromě běžných táborů zaměřených obecně na ozdravně/rekreační pobyt dětí v přírodě, jsou k dispozici tábory zaměřené na nejrůznější koníčky (např. tanec, deskové hry, počítače, army tématika, hudba, výtvarná výchova, divadlo atd.), sport (fotbal, jezdectví, cyklistika, vodáctví atd.) nebo i tábory vzdělávací, zaměřené především na výuku cizích jazyků.

Kategorie tábora podle cílové skupiny zahrnuje různé typy táborů, které jsou určeny pro specifickou skupinu účastníků. To může zahrnovat dětské tábory pro děti ve věku 6-14 let, mládežnické tábory pro mladé ve věku 15-18 let, rodinné tábory pro celé rodiny nebo seniorské tábory pro starší lidi.

5 Umístění tábora – Kláskův mlýn

Kláskův mlýn se nachází v katastrálním území obce Kostníky, okres Třebíč, a leží mimo obec v romantickém údolí říčky Želetavky. První zmínka o mlýně je doložena již z 18. století, kde strojové vybavení mlýna dříve pohánělo jedno kolo na svrchní náhon. Dle informací současného majitele byla strojovna mlýna modernizována koncem 30. let 20. století. (Vlk, 2021)

Po únoru 1948 byl mlýn vyvlastněn a zabrán státem a následně byl ukončen jeho provoz. Postupně došlo ke kompletní likvidaci vnitřního vybavení mlýnice, stroje byly rozebrány a odvezeny. Rovněž bylo odstraněno mlýnské kolo. Vzhledem k tomu, že mlýn stojí samostatně v čisté přírodě a v blízkém okolí se nenachází žádné velké průmyslové podniky, začal být areál v 60. letech 20. století využíván Ústavem národního zdraví jako ozdravný objekt pro děti s respiračními problémy pod názvem „Zdravuška“. K tomuto účelu bylo přistavěno 5 dřevěných chat, které sloužily jako zázemí pro personál, a dále 51 čtyřmístných chatek, jako ubytování pro děti. V areálu byl také vybudován velký bazén, ke kterému byla později připojena samostatná čistička, dále došlo k některým stavebním úpravám, přičemž bylo pod zem svedeno koryto bývalého mlýnského náhonu. V budově mlýna byla vybudována kuchyně, která i v současné době kapacitně vystačuje pro cca 200 strávníků a v bývalé mlýnici byla zřízena jídelna. (Vlk, 2021)

V rámci restitucí po roce 1989 došlo k navrácení mlýna a pozemků dřívějším majitelům. Vzhledem k přebudování mlýna a vybudování zázemí pro děti, začal tento objekt sloužit jako rekreační areál pro pořádání letních dětských táborů. (Vlk, 2021)

V průběhu dalších let bylo postupně strženo všech pět větších chat, které již byly v havarijním stavu a na jejich místě byly vybudovány nové zděné budovy, které slouží jako ošetřovna, klubovny pro vedoucí a děti a další zázemí pro personál tábora.

V současné době probíhají v areálu tábora každoročně 4 turnusy dvoutýdenních dětských táborů, které jsou pořádány v době letních prázdnin, přičemž si areál pronajímají různé organizace a jednou z nich je YMCA Brno, Klub Rakvice.

6 Všeobecná organizace a personální zajištění tábora YMCA Rakvice

YMCA Brno, Klub Rakvice, pořádá letní tábory na Kláskově Mlýně (s výjimkou let 2007, 2009 a 2010, kdy se tábory konaly na táborové základně v Protivanově) od roku 2004. Tábor YMCA Rakvice není specializován z hlediska zaměření, jedná se o tábor určený dětem a mládeži od ukončené první třídy do deváté třídy základní školy. Kromě všeobecných povinností organizátora tábora, které byly již uvedeny výše, je nutné ještě před konáním tábora určit jeho hlavní téma a námět. V posledních letech se jednalo například o „Cestu kolem světa“, „Piráty“ nebo „Samuraj – cesta válečníka“. Toto téma určuje také přípravu celotáborové hry, kterou má na starosti programový vedoucí a tato se hraje po celou dobu konání tábora, přičemž jsou všechny děti rozděleny do týmů a soutěží proti sobě. Podrobnostem ohledně celotáborové hry, rozdělení dětí a jejich motivace se budu věnovat v empirické části bakalářské práce. Téma tábora a celotáborové hry se vybírá z různých návrhů od vedoucích, zpravidla již v zimním období na některé z organizačních schůzí. S tím souvisí i výroba kostýmů, které si vedoucí a praktikanti připravují a rovněž rodiče dětí jsou instruováni, aby dětem dali na tábor odpovídající kostým, popř. rekvizity.

YMCA Rakvice jako organizátor zajišťuje personál táborové kuchyně, zdravotníka a oddílové vedoucí či praktikanty výhradně jako dobrovolníky, kteří tuto práci vykonávají bez nároku na finanční odměnu. Velmi důležitou osobou je programový vedoucí, který vede a určuje program na jednotlivé dny. Tuto funkci vykonává některý ze zkušených vedoucích a jeho povinností je určit na každý den program – mít nachystané hry do celotáborové hry pro pěkné i špatné počasí, celotáborovou hru průběžně vyhodnocovat, zapisovat a zveřejňovat výsledky. Zpravidla zajišťuje také táborovou vlajku, návrhy na diplomy pro děti a pamětní list. Program koordinuje s hlavním vedoucím, zdravotníkem a také vedoucím kuchyně podle aktuální situace (např. s přihlédnutím na únavu dětí z předchozího dne, celodenního výletu, noční hry, počasí apod.). Zdravotník, kromě zajišťování nepřetržitého zdravotního dohledu, provádí také bodování úklidu chatek, zapisuje a zveřejňuje výsledky tohoto bodování a vyhodnocuje na konci tábora tři nejlepší chatky. Jako vedoucí oddílů jsou určováni pracovníci s víceletou praxí na táboře YMCA a každý vedoucí si k sobě vybere jednoho až dva praktikanty, kteří mu při vedení oddílu pomáhají. Praktikanty jsou často vlastní „odchovanci“ tábora, kteří jezdili několik let jako děti a po ukončení základní školy projevili o tuto činnost zájem. Výhoda tohoto systému je v tom, že se vedoucí a praktikanti navzájem dobře znají, noví

praktikanti vědí, jak to na táboře funguje, stejně tak znají okolí tábora, režim při koupání v bazénu, systém stravování atd.

Pro utužení kolektivu a dobrý chod tábora jsou taktéž pořádány 2x ročně soustředění a v posledních letech se pořádá také jarní víkendová brigáda. Na této pomáhají dobrovolníci s přípravou areálu, např. provádí úklid, úpravy hřišť, čištění ohnišť a cest od náletových dřevin apod. První soustředění konané v červnu je povinné pro všechny vedoucí a praktikanty, protože na něm zároveň probíhá školení táborového řádu a pravidel YMCA. Rovněž jsou na tomto soustředění hrány nové táborové hry, takže si je i vedoucí mohou vyzkoušet z pohledu soutěžících a tato činnost slouží k pobavení a utužení kolektivu. Zpravidla koncem září se koná podzimní soustředění, které slouží jednak k vyhodnocení uplynulého tábora, ale taktéž svým způsobem jako určitá odměna pro vedoucí. Program je volný, často se zde hrají deskové hry, chodí se na houby a vaří na ohništi v kotlíku.

6.1 Financování tábora

Tábor YMCA Rakvice je financován z poplatků za pobyt dětí. V roce 2023 činila cena tábora 5.200 Kč. Největší náklady na provoz a zajištění tábora činí poplatek za nájem areálu, zabezpečení stravy a doprava na a z tábora autobusy. Určitou část rozpočtu dále tvoří nákup vybavení, buď trvanlivějšího, např. sekery, lana, vzduchovky atd., které vydrží několik let nebo jednorázové, každoročně se musí dokupovat kancelářské potřeby jako fixy, lepidla, papíry apod. nebo sportovní vybavení, které ale nemá dlouhou životnost nebo je určeno na jedno použití, např. míče, střelivo do vzduchovek, pálky a míčky na stolní tenis atd. Vedoucí mají ještě před táborem možnost si objednat věci, které potřebují na svoji oddílovou nebo táborovou činnost. Jedná se zpravidla o nejrůznější výtvarné potřeby, barvy na obličej, korálky či bavlnky nebo třeba drobné odměny pro děti do oddílové hry.

6.2 Propagace

Propagace tábora je jeho nedílnou součástí a rovněž součástí příprav na další ročník. Dalo by se říci, že nejlepší propagace je bezproblémový chod tábora, kvalitní program a zábava dětí, které se na tábor chtějí vracet. Skutečnost, že děti jsou na táboře spokojené a chtějí se za rok zase vrátit, je rovněž určitou odměnou i pro celý personál tábora, který může cítit radost z dobře odvedené práce. Praxe na táboře YMCA Rakvice je taková, že zhruba polovina dětí se každoročně vrací. Určitá propagace se dělá rovněž na konci tábora, kdy se při závěrečném

slavnostním nástupu sdělí termín příštího tábora a případně informuje o možném tematickém zaměření. Od ledna či února se tábor propaguje prostřednictvím internetových stránek YMCA Rakvice, dále jsou vytisknuty plakáty s údaji o táboře a tyto jsou po dohodě s provozovateli umístěny na viditelném místě ve školách nebo třeba v obchodech. V posledních deseti letech byl zájem o tábor YMCA Rakvice velký a přihlášky na tábor byly rychle rozebrány dlouho před koncem školního roku.

6.3 SWOT analýza

SWOT analýza je strategický nástroj používaný pro hodnocení silných stránek (Strengths), slabých stránek (Weaknesses), příležitostí (Opportunities) a hrozeb (Threats) spojených s určitým podnikem, projektem nebo situací. Tato analýza pomáhá organizacím a jednotlivcům lépe porozumět jejich vnitřním a vnějším prostředím a identifikovat klíčové faktory ovlivňující jejich úspěch nebo neúspěch. SWOT analýza je často využívána při formulaci strategií, plánování akcí a rozhodování. (Obst, 2006)

Silné stránky (Strengths):

- *Zkušení instruktoři:* Máme tým instruktorů s bohatými zkušenostmi v táborových aktivitách.
- *Rozmanitost programu:* Nabízíme širokou škálu aktivit od sportu po umělecké dílny, což přitahuje různorodé účastníky.
- *Přírodní krása:* Areál je situován v malebném prostředí s okolní přírodou.

Slabé stránky (Weaknesses):

- *Omezená kapacita:* Kapacita areálu je omezena, což může vést k omezenému počtu účastníků.
- *Omezené finanční zdroje:* Naše finanční zdroje jsou omezené a závislé na počtu účastníků.
- *Závislost na počasí:* Některé aktivity jsou omezeny nebo zrušeny v případě nepříznivého počasí.

Příležitost (Opportunities):

- *Rozšířená propagace:* Využití sociálních médií k přilákání nových účastníků.
- *Rozšíření programů:* Rozšířená nabídka o nové aktivity, které by mohly přilákat nové zájmové skupiny.

- *Spolupráce s místními tábory:* Navázání spolupráce se sousedními tábory, které by vedly ke komunikaci a spolupráci mezi dětmi i dospělými.
- *Rozšíření finanční podpory:* Hledání sponzorů nebo dotací pro rozšíření finančních zdrojů organizace.

Hrozby (Threats):

- *Konkurence jiných táborů:* Konkurenční tábory mohou nabízet podobné programy a atraktivní odměny, což může ovlivnit naši konkurenci.
- *Změny v legislativě:* Změny v předpisech týkajících se bezpečnosti nebo zdraví mohou vyžadovat dodatečné náklady na dodržení předpisů.
- *Celostátní šíření viru/nemoci:* Celostátní nákaza virem vyžaduje zrušení plánovaného pobytu, popřípadě zajistit protiepidemické opatření (COVID-19, pátá nemoc, černý kašel, aj.)
- *Nepříznivé ekonomické podmínky:* Nepříznivé ekonomické podmínky mohou vést k poklesu zájmu o táborové aktivity kvůli omezeným finančním prostředkům rodin.
- *Cena tábora:* Konkurenční tábory mohou nabízet 14denní pobyt za lepší cenu.
- *Nepříznivé počasí:* Nepříznivé počasí, jako jsou deště, bouřky, mohou ovlivnit průběh programu a způsobit zrušení pobytu.

Získané poznatky z této analýzy mohou být dále využity k optimalizaci procesu, zlepšení výkonnosti a dosažení dlouhodobé udržitelnosti. Přinesla nám jasný vhled do vnitřního a vnějšího prostředí, které nám umožnilo identifikovat klíčové faktory ovlivňující náš úspěch nebo neúspěch.

7 Pobyt na letním dětském táboře – YMCA Rakvice

Letní dětský tábor s názvem "Samuraj – cesta válečníka" proběhl v termínu od 13.08. do 26.08.2023. Téma samurajů bylo využito do celého programu tábora, přičemž účastníci měli možnost prožít dobrodružství a dovednosti spojené s tímto fascinujícím obdobím japonských válečníků. Bylo potřeba věnovat mnoho času na přípravy a detailní plánování táborového programu, aby se dětem poskytla autentická a zajímavá zkušenost.

Bezpečnost na táboře byla zajištěna důkladnými opatřeními, která se týkala i samotných dětí. Vedoucí tábora a instruktoři absolvovali školení z první pomoci a bezpečnosti a byli připraveni reagovat na možné závažné situace. Také byla zajištěna pravidelná kontrola a údržba vybavení a prostor tábora i jeho okolí, aby bylo minimalizováno riziko úrazů a nehod.

Každé dítě bylo při příjezdu na tábor seznámeno s pravidly bezpečného chování a instruováno, kam se může vydat samo nebo s vedoucím. Dětem bylo připomenuto, že při jakékoliv aktivitě, výletu či volnému času platí stanovená pravidla, která mají dodržovat. Vedoucí oddílu dbali na to, aby děti byly vždy informovány a byly také pod jejich dohledem. Byla k dispozici také lékařská péče a všechny aktivity byly pečlivě plánovány s ohledem na bezpečnostní standardy. Takto byla zajištěna maximální možná bezpečnost všech účastníků tábora.

Děti byly rozděleny do oddílů podle věkové kategorie a pohlaví, což má několik výhod. Zaprvé umožňuje to lepší přizpůsobení programu a aktivit konkrétním věkovým skupinám, což zajistí, že každé dítě má možnost využít svůj potenciál a prožít tábor plně podle svých schopností a zájmů. Dále to také poskytuje možnost individuálního přístupu k dětem – vedoucí může lépe porozumět potřebám každého jednotlivce a lépe se věnovat potřebám a zájmům každého dítěte.

Následně, pro potřeby celotáborové hry, byly tyto oddíly dále rozděleny do týmů, jenž má za cíl podpořit týmovou spolupráci a budování přátelství mezi dětmi. Tímto způsobem se děti nejen lépe poznají, ale také se naučí spolupracovat a komunikovat s ostatními. Týmové aktivity a úkoly podporují kolektivní úsilí a vzájemnou podporu mezi členy týmu, což vede k posílení pocitu sounáležitosti a přátelství. Tento systém rozdělení dětí do oddílů a týmů zajišťuje, že každé dítě má bezpečné a příjemné prostředí, ve kterém rozvíjí svoje dosavadní zkušenosti.

Bodovací systém je provázen celým táborem, ať už při bodování chatek či bodování celotáborových her. Každá aktivita, která se konala během tábora, přinesla určitý počet bodů, které byly přidělovány týmům a jednotlivcům podle jejich výkonu a zapojení. Tento systém bodování nejen povzbuzoval soutěživost mezi týmy, ale také zdůrazňoval důležitost spolupráce a fair play.

Co se týče bodování za úklid chatek, každá chatka byla zodpovědná za udržování čistoty ve svém prostoru. Každý den jsme chatky hodnotili podle toho, jak dobře si vedly při udržování pořádku. Tímto způsobem jsme podporovali odpovědnost a pečlivost našich dětí při zachování čistoty ve společných prostorech tábora.

7.1 Režim dne na táboře

Denní program je pevně stanovený režim, který se každodenně dodržuje. Obsahuje stanovenou dobu pro spánek, osobní hygienu a stravování. Každý den je vystaven na nástěnce před klubovnou vedoucích aktuální program tak, aby byl jasně viditelný pro všechny účastníky tábora.

Režim dne

6:30	Budíček pro vedoucí
7:00	Budíček pro všechny oddíly – s hudbou
7:05	Rozcvička; poté osobní hygiena
7:30	Snídaně pro 7. – 12. oddíl
8:00	Snídaně pro 1. – 6. oddíl
8:30	Dopolední program
10:30	Svačina
12:00	Oběd pro 1. – 6. oddíl; následuje polední klid
12:30	Oběd pro 7. – 12. oddíl; následuje polední klid
14:00	Odpolední program
15:30	Svačina pro 1. – 6. oddíl
15:45	Svačina pro 7. – 12. oddíl

16:00	Odpolední program
18:00	Večeře pro 1. – 6. oddíl
18:30	Večeře pro 7. – 12. oddíl
19:00	Hlavní nástup celého tábora
19:30	Večerní program
21:30	Příprava na večerku – osobní hygiena
22:00	Večerka
22:05	Hlídaní táborové vlajky jednotlivými oddíly na každý den
22:10	Porada vedoucích

7.2 Definice jednotlivých denních programů

Polední klid na letním táboře je období odpoledního odpočinku, které je obvykle stanoveno v denním režimu tábora, tedy po obědě. Během tohoto času účastníci tábora mají možnost relaxovat, odpočívat, číst nebo se věnovat klidným aktivitám mimo hlavní program tábora. Cílem poledního klidu je poskytnout dětem a vedoucím tábora čas na nabrání nových sil a obnovení energie pro odpolední část programu.

Oddílový program je součástí programu a přispívá k pestrosti a dynamice táborových aktivit. Je určen pro skupinu účastníků tábora nazývanou oddíl. Každý oddíl obvykle tvoří menší skupina dětí či mládeže pod vedením jednoho nebo více vedoucích. Oddílový program může zahrnovat různé aktivity, hry, výlety, sportovní soutěže, výtvarné dílny, vzdělávací aktivity a další zábavné či vzdělávací akce, které jsou speciálně přizpůsobeny věku, zájmům a potřebám účastníků daného oddílu. Cílem oddílového programu je posílit vztahy mezi členy oddílu, podpořit spolupráci a týmovou práci, rozvíjet dovednosti a zájmy účastníků a přispět k jejich osobnímu rozvoji a zábavě během pobytu na táboře.

Celotáborové hry jsou speciální hry, které jsou organizovány pro všechny účastníky tábora současně. Tyto hry jsou navrženy tak, aby zapojily všechny děti i vedoucí tábora a vytvořily atmosféru spolupráce, soutěže a zábavy. Mohou být různých typů, od sportovních her a štafetových závodů po hry s týmovým duchem nebo zábavné soutěže. Cílem celotáborových her je posílit vzájemnou kooperaci mezi účastníky tábora, podporovat týmovou práci a sdílení zážitků.

„Točák“ neboli různé aktivity jsou časově omezené bloky programu, během kterých účastníci tábora mají možnost zapojit se do různorodých činností či aktivit. Tyto aktivity mohou zahrnovat sportovní hry, umělecké dílny, vzdělávací aktivity, dobrodružné výzvy, týmové soutěže a další zábavné činnosti. Děti si často vybírají aktivity podle svých zájmů a preferencí, což umožňuje každému najít si své vlastní oblíbené aktivity a strávit čas podle svých představ. „Točák“ je také skvělou příležitostí pro rozvoj dovedností, poznávání nových věcí a budování sociálních vztahů s ostatními dětmi tábora.

Děti na letním dětském táboře obvykle chodí do *bazénu* jako součást programu, zejména v horkých letních dnech. Koupání v bazénu je oblíbenou aktivitou na letním táboře, která dětem poskytuje osvěžení, zábavu a možnost strávit čas ve vodě s ostatními. Kromě klasického plavání mohou také hrát různé vodní hry v rámci celotáborových her.

Táborové ohně jsou tradiční součástí atmosféry a zážitků spojených s letními tábory. Jsou to speciální události, kdy se účastníci tábora shromažďují kolem ohně, často ve večerních hodinách. Během těchto setkání se vytváří příjemná a přátelská atmosféra, která podporuje vyprávění příběhů, zpěv písní, hraní her nebo prostého relaxování a pozorování plamenů. Pro mnoho účastníků tábora jsou ohně vrcholem jejich pobytu a nabízejí nezapomenutelné zážitky plné dobrodružství, radosti a přátelství.

Stezka odvahy na letním táboře je atraktivní a dobrodružná část programu, která vyzývá účastníky tábora k překonávání různých výzev a překážek. Účastníci mají možnost překonávat své vlastní limity a prožívat vzrušující a zábavné dobrodružství, které budou mít dlouho v paměti.

Výsadek je primárně pro vybrané starší děti. Je to organizovaná akce, která poskytuje dětem možnost zažít dobrodružství a výzvy ve volné přírodě pomocí mapy a kompasu. Starší děti jsou často rozděleny do menších skupin pod vedením zkušených instruktorů, kteří dohlíží na jejich bezpečnost (toto je však jejich jediným úkolem). Tato akce se uskutečňuje v nočních či brzkých ranních hodinách, kdy jsou starší děti odvezeny na neznámé místo a jejich úkolem je najít cestu zpět do tábora. Cílem výsadku je poskytnout starším dětem příležitost k rozvoji dovedností, samostatnosti a týmové práce, zároveň je ale i odměnit za jejich úsilí a zapojení do táborového života. Výsadek je vrcholem táborového programu, kdy každý ze starších dětí by bylo rádo součástí této akce.

Diskotéka na letním dětském táboře probíhá obvykle ve večerních hodinách v určeném prostoru tábora. Hudba je často vybírána s ohledem na vkus a věk účastníků a může zahrnovat populární hity, taneční skladby a různé hudební žánry. Diskotéka je příležitostí k zábavě a socializaci mezi účastníky tábora. Pro děti je diskotéka jedním z vrcholů společenského života na táboře a nabízí nezapomenutelné zážitky a vzpomínky.

Poslední soud na táboře je tradiční událost, kdy starší děti přebírají dočasnou nadvládu nad vedoucími. Cílem této akce je vytvořit zábavnou atmosféru, kdy starší děti zadávají vedoucím různé úkoly či tresty za jejich 14denní dohled a starost. Úkoly nebo tresty jsou často spojeny s různými vtipnými texty, kde se baví nejen vedoucí ale i všichni účastníci tábora, jako jsou děti i celé vedení. Bývá to zábavná a neformální akce, která obvykle probíhá závěrem tábora.

8 Program 14denního pobytu na letním dětském táboře

V této části bakalářské práce se věnuji 14dennímu programu na letním dětském táboře YMCA Rakvice, který je rozdělen do jednotlivých dnů. Detailně popisuji průběh každodenních aktivit včetně her a jejich praktickou realizaci během táborového pobytu. Každý den je pečlivě navržen tak, aby poskytoval dětem zajímavé a vzdělávací zážitky, které podporují rozvoj dovedností, sociální interakce a týmovou spolupráci. Můj popis zahrnuje nejen samotný průběh her a aktivit, ale také jejich cíle, metodiky a postupy, které jsou aplikované během tábora. Tímto způsobem se snažím poskytnout ucelený pohled na to, jak je program strukturován a jaké benefity přináší pro účastníky dětského tábora YMCA Rakvice.

8.1 Neděle 13.8. – den 1.

Příjezd na tábor je moment plný očekávání a nadšení, kdy přijímáme děti z péče jejich rodičů a přebíráme za ně odpovědnost. Po příjezdu na tábor se všichni účastníci shromáždili na vyhrazeném místě, kde probíhalo přivítání a seznámení s týmem vedoucích a celkového personálu. Poté následovalo rozdělení do 12 oddílů a do 12 týmů, kde se děti seznamovaly se svými novými spolubydlícími a vedoucími.

Po rozdělení do oddílů byly dětem přiděleny chatky a následně převzaly potřebné povlečení, prostěradla, polštáře, deky a eventuálně spacáky. Vedoucí oddílů zajišťovali, aby všechny děti měly vše potřebné k pohodlnému pobytu.

Dále se děti procházely po tábořišti, seznamovaly se s jeho prostředím, a také se seznamovaly se členy svého oddílu. Byly poučeny o bezpečnosti a správném chování, které jsou důležité pro bezpečný průběh pobytu na táboře.

V neposlední řadě bylo důležité předat dětem informace s plánovanými aktivitami, výlety, hry a dalších zábavných činnostech, které je čekaly během jejich pobytu na táboře. Děti se také dozvěděly o bodování v celotáborové hře a za úklid chatek, které přispívá k celkové atmosféře soutěživosti a spolupráce na táboře.

Po večeři jsme se všichni sešli na hlavním nástupu, který probíhal každý den, abychom si sdělili důležité informace o průběhu dne a dalších akcích. Po hlavním nástupu

následovala naše první celotáborová hra, která nám přinesla spoustu zábavy a vzrušení. Tímto způsobem jsme začali naši táborovou dobrodružnou cestu s plnou parádou a nadšením.

Název CTH 1:	NA NÁHODU
Cílová skupina:	Děti na táboře ve věku od 4 do 15 let.
Délka aktivity:	120 min
Cíl aktivity:	Cílem aktivity o náhodě je poskytnout zábavu pro všechny účastníky bez ohledu na dovednosti, věkovou kategorii a vytvořit příležitost k upevnění společenských vazeb a týmového ducha.
Pomůcky, prostředky a materiály k činnosti:	Kostky, karty, míče, mince, zápalky/párátka, nápoje, …
Prostředí:	Venkovní i vnitřní prostory tábora.
Pravidla hry:	Úkolem každého jednotlivce v týmu je absolvovat různá stanoviště a čelit tak náhodě, která je na stanovištích čeká. *(vytahování nejdelší špejle, panna a orel na minci, kámen – nůžky – papír, přebíjení karet, vytahování barevných bonbonů z klobouku, roztáčení střelky, a nakonec házení kostkou, aj.).*
Metodické poznámky:	Dbát na bezpečnost dětí při hře.
Zdroje, inspirace a odkazy:	Inspirace z předchozích let na táboře.

8.2 Pondělí 14.8. – den 2.

Druhý den ráno začínal budíčkem a rozcvičkou, během kterých každý vedoucí sdělil svému oddílu plánovaný program na tento den. Dětem sdělili, že je čeká dopolední celotáborová hra, což byla skvělá příležitost k většímu seznámení s ostatními členy týmu. Po obědě následoval polední klid. Po poledním klidu jsme společně vyrazili do bazénu, kde si děti mohly užít osvěžující koupání a zábavu ve vodě. Po návratu z bazénu a po svačině nás čekala další celotáborová hra, která dodala energii a radost do odpoledne. Večer proběhl hlavní nástup, kde jsme se všichni sešli a sdělili důležité informace o dění na táboře a připomněli pravidla chování a bezpečnosti na táboře. Závěr dne jsme strávili u velkého táborového ohně, kde jsme si užili pohodu, zábavu a na závěr pozorovali hvězdnou oblohu.

Název CTH 2:	VÝROBA VLAJEK A ČELENEK
Cílová skupina:	Děti na táboře ve věku od 7 do 15 let.
Délka aktivity:	180 min
Cíl aktivity:	Cílem výroby vlajek a čelenek je podpořit kreativitu a týmovou spolupráci účastníků tábora.
Pomůcky, prostředky a materiály k činnosti:	Čisté bílé látky, tempery, štětce
Prostředí:	Venkovní i vnitřní prostory tábora.
Pravidla hry:	Každá provincie bude mít na výrobu vlajek a čelenek svoji barvu, motiv a také hlavně název svého týmu.
Metodické poznámky:	Jakmile měl tým hotovou svoji vlajku a čelenky pro každého, měli možnost hrát hry v podobně seznamovacích her. Dodržujeme pitný režim.
Zdroje, inspirace a odkazy:	Celotáborová hra je inspirována v rámci daného téma tábora "Samuraj".

Název CTH 3:	OPILÝ MNICH
Cílová skupina:	Děti na táboře ve věku od 7 do 15 let.
Délka aktivity:	5–10 min
Cíl aktivity:	Cílem aktivity je, aby každý člen týmu provedl 10 otoček okolo baseballové pálky, doběhl k míse, vložil žeton a vrátil se, co nejrychleji na startovní pozici.
Pomůcky, prostředky a materiály k činnosti:	Tenisové míčky, baseballová pálka, žetony
Prostředí:	Venkovní prostory tábora – louka.
Pravidla hry:	V této hře každý člen týmu provede 10 otoček kolem baseballové pálky, přičemž se snaží udržet rovnováhu a rychle se orientovat. Poté doběhne k míse umístěné v určité vzdálenosti a vloží do ní žeton, který obdržel před začátkem hry. Následně získává tenisový míček jako odměnu a běží zpět na startovní pozici. Vyhrává tým s nejlepším časem, tedy ten, kdo dokončil běh a vrátil se na startovní pozici nejrychleji.

Metodické poznámky:	Dát pozor, aby si děti neublížily, vzhledem k propojení fyzické aktivity s orientací v prostoru. Dbát na bezpečnost.
Zdroje, inspirace a odkazy:	Inspirace z předchozích let na táboře.

8.3 Úterý 15.8. – den 3.

Třetí den začal stejně jako ten předchozí, s budíčkem a společnou rozcvičkou, kde vedoucí informovali děti o plánovaném programu na daný den. Po snídani nás hned čekala celotáborová hra v podobě pochodu o délce 4-5 km, který nás provedl po malebném okolí tábora. Po návratu z pochodu měly děti osobní volno až do oběda. Po poledním klidu jsme vyrazili do bazénu, kde jsme trávili společný volný čas. Po svačině byl na programu tzv. "točák", kde děti měly první příležitost volby různých aktivit dle jejich zájmů. Mohly si vybrat mezi sportovními hrami, tvůrčími dílnami nebo odpočinkem a relaxací. Večer po hlavním nástupu následoval menší oddílový program až do setmění. V rámci oddílového programu se hrály hry a soutěže, které posilovaly týmovou spolupráci mezi členy oddílu. Po skončení oddílového programu byla připravena noční celotáborová hra, která přinesla dobrodružství a napětí do večerního programu.

Název CTH 4:	POCHOD RAJMUND
Cílová skupina:	Děti na táboře ve věku od 7 do 15 let.
Délka aktivity:	180 min
Cíl aktivity:	Cílem je, aby si každý člen týmu během pochodu zapamatoval jednu otázku, kterou následně správně zodpoví po návratu do tábora.
Úlohy:	Každý člen týmu si během pochodu musí zapamatovat jednu otázku.
Pomůcky, prostředky a materiály k činnosti:	Batůžek, svačinka, pití, tužka s papíry, přezůvky, ručník a fáborky.
Prostředí:	Okolí tábora.

Pravidla hry:	Krátká procházka o délce přibližně 4-5 km kolem starého Rajmundského mlýna obsahovala několik samoobslužných úkolů s otázkami. Každý člen týmu si vybral jednu otázku, kterou si musel zapamatovat a po návratu do tábora správně zodpovědět před hlavním vedoucím tábora.
Metodické poznámky:	Dbáme na bezpečnost dětí při brodění se řekou, dostatečný odpočinek a pitný režim.
Zdroje, inspirace a odkazy:	-----

Název CTH 5:	SVĚTLUŠKY
Cílová skupina:	Děti na táboře ve věku od 7 do 15 let.
Délka aktivity:	10 min
Cíl aktivity:	Cílem hry je sbírat co nejvíce barevných lístečků během omezeného časového limitu a získat tak nejvyšší počet bodů pro svůj tým.
Pomůcky, prostředky a materiály k činnosti:	Baterky, lístečky – bílé, oranžové, zelené, miska
Prostředí:	Venkovní prostory tábora – louka.
Pravidla hry:	Členové týmu mají za úkol sbírat barevné lístečky – bílé, oranžové a zelené – rozházené ve vnitřních částech půlkruhu ohraničená vedoucími s baterkami. Za každý lístek získávají body podle jeho barvy. Hra začíná výstřelem, kdy všechny týmy vybíhají s baterkami do půlkruhu, sbírají lístečky a následně je přinášejí zpět za čáru vedoucímu. Členové mohou běžet opakovaně, dokud hra trvá. Vyhrává ten tým, který má nejvyšší počet bodů.
Metodické poznámky:	Děti by měly brát ohled na svou bezpečnost i bezpečnost ostatních.
Zdroje, inspirace a odkazy:	Inspirace z předchozích let na táboře.

8.4 Středa 16.8. - den 4.

Čtvrtý den na táboře začal stejně jako předešlé dny. Po snídani nás čekalo táborové focení v kostýmech, kde jsme si zaznamenali vzpomínky na naše společné chvíle. Po poledním klidu jsme se opět vypravili do bazénu, tentokrát jsme si užili koupání i po svačině. Současně také probíhala celotáborová hra pro vedoucí, která nejen přinášela zábavu, ale také přispívala k získání bodů pro jejich týmy. Večer jsme se opět shromáždili na hlavním nástupu, kde jsme byli informováni o dalších plánech na táboře. Po nástupu nás čekala další vzrušující celotáborová hra, která nám přinesla dobrodružství a zábavu do pozdních hodin. Byl to další krásný den plný radosti a vzpomínek na tábor.

Název CTH 6:	SYNCHRONIZACE
Cílová skupina:	Děti na táboře ve věku od 7 do 15 let.
Délka aktivity:	20 min
Cíl aktivity:	Cílem této aktivity je, aby členové týmů spolupracovali a co nejrychleji přenesli tenisáky do dózy, čímž testují svou obratnost a koordinaci při sběru a přenášení předmětů.
Pomůcky, prostředky a materiály k činnosti:	Tenisové míčky
Prostředí:	Venkovní prostory tábora – louka.
Pravidla hry:	Dva členové každého týmu se vydají s tenisákem drženým mezi čely k vedoucímu, aby ho opatrně vložili do dózy. Následně běží zpátky k týmu a může vyrazit další dvojice s tenisákem. Vzhledem k tomu, že je k dispozici celkem 10 tenisáků, každý člen týmu se musí účastnit minimálně jednou. Pokud by náhodou tenisák spadl, členové týmu si jej rychle vyzvednou a pokračují ve své cestě tam, kde byl tenisák upuštěn. Vítězí tým, který úkol dokončí s nejrychlejším časem.
Metodické poznámky:	Dbát na bezpečnost dvou hráčů, kteří mají mezi sebou tenisák, aby nedošlo ke zranění.
Zdroje, inspirace a odkazy:	Inspirace z předchozích let na táboře.

8.5 Čtvrtek 17.8. – den 5.

Pátý den na táboře začal podobně jako předchozí dny. Po snídani byla na programu celotáborová hra, která nás rozehřála a přinesla do tábora další dávku zábavy a soutěživého ducha. Po dokončení hry jsme pokračovali s „točákem“, který nabídl různorodé aktivity a možnosti pro zábavu. Kvůli chladnějšímu počasí jsme tentokrát vynechali návštěvu bazénu a místo toho byl připravený oddílový program až do svačiny. Po svačině se děti věnovaly další celotáborové hře, která ještě více posílila týmového ducha, a hlavně jejich kreativní stránku. Po hlavním nástupu měly děti volný program, kde měly možnost vybírat mezi různými aktivitami, volejbal, házená, fotbal, badminton, ringo, petanque, frisbee, karetní a deskové hry, aj. Mohly si také odpočinout a povídat si s vedoucími a kamarády, aby vytvořily uvolněnou a přátelskou atmosféru.

Název CTH 7:	CANVAS
Cílová skupina:	Děti na táboře ve věku od 7 do 15 let.
Délka aktivity:	90 min
Cíl aktivity:	Cílem aktivity je překreslit, co nejvěrohodněji 3 japonské vesnice.
Pomůcky, prostředky a materiály k činnosti:	3 různé obrázky, papíry, tužky, gumy
Prostředí:	Venkovní prostory tábora – louka.
Pravidla hry:	Překreslování 3 japonských vesnic: a) Vesnice těžká I. – je potřeba 1 člena týmu, ten překresluje obrázek, který přímo vidí. b) Vesnice těžká II. – na toto překreslování jsou potřeba další 2 členové týmu. Z toho 1. člen překresluje, ale protože obrázek nevidí, čeká na 2. člena, který mu obrázek popisuje. Kreslí pouze 1. člen, který je na to určený. c) Vesnice střední – na toto překreslování jsou potřeba 4 členové týmu. Z toho 1. člen překresluje, ale protože obrázek nevidí, čeká na další dva členy, kteří mu tlumočí, co se dozvěděli od zbylých dvou členů týmu, ti obrázek už vidí. Kreslí pouze

	1. člen, který je na to určený. Vyhrála ta provincie, která měla detailnější překreslení obrázku.
Metodické poznámky:	Jelikož hra byla těžká na popisování, přidali se zbylí členové týmu, kteří zrovna nic nedělali. Muselo ale zůstat pravidlo, že kreslí pouze 1 člen 1 vesnici. Dodržujeme pitný režim.
Zdroje, inspirace a odkazy:	Hra je inspirována deskovou hrou „Canvas“.

Název CTH 8:	JAPONSKÁ ZAHRADA
Cílová skupina:	Děti na táboře ve věku od 7 do 15 let.
Délka aktivity:	110 min
Cíl aktivity:	Cílem této aktivity je podnítit tvořivost účastníků a jejich schopnost pracovat s přírodními materiály při vytváření japonské zahrady, zároveň podporovat spolupráci a týmovou práci.
Pomůcky, prostředky a materiály k činnosti:	Přírodní materiály, rýč, lopata
Prostředí:	Okolí tábora – les, louka, u řeky či vody
Pravidla hry:	Vytvoření japonské zahrady o rozměrech 1x1 metr v přírodním prostředí s využitím pouze přírodních materiálů dostupných v okolí.
Metodické poznámky:	Dbát na bezpečnost dětí při hře. Dodržujeme pitný režim.
Zdroje, inspirace a odkazy:	Celotáborová hra je inspirována v rámci daného téma tábora “Samuraj“.

8.6 Pátek 18.8. – den 6.

Šestý den začal s budíčkem a společnou rozcvičkou. Důležitým úkolem vedoucích bylo informovat děti o plánovaném programu na daný den. Po snídani nás hned čekal celodenní pochod na hrad Bítov o délce tam i zpět 16 km, který nás provedl po malebném okolí. Pochod byl součástí celotáborové hry, tedy se šlo po týmech. Děti na cestu dostaly balíček s jídlem a pitím. Do batůžku si měly zabalit s sebou i pláštěnku, ponožky, mikinu, pokrývku hlavy a peněženku. Návrat z pochodu byl před večeří, kde na děti čekala příjemná odměna – smažený

sýr s bramborem a tatarkou. Večer proběhl hlavní nástup, na kterém byl vyhodnocen celodenní pochod a pak následovala diskotéka, kdy vedoucí si na ni připravili tematické kostýmy.

Název CTH 9:	TOKAIDO
Cílová skupina:	Děti na táboře ve věku od 7 do 15 let.
Délka aktivity:	Celý den
Obecný cíl aktivity:	Cílem této aktivity bylo prozkoumat okolí tábora během celodenního výletu, získat body pro celotáborovou hru prostřednictvím obslužných stanovišť a následně si užít odpočinek a volno na nádvoří hradu Bítov.
Úlohy:	Během této aktivity se týmy vydaly na celodenní výlet k hradu Bítov, přičemž na cestě měly k dispozici několik obslužných stanovišť. Ty sloužily k přispívání bodů do celotáborové hry. Po příchodu na hrad měly děti hodinovou přestávku na nádvoří, kde měly možnost prohlédnout si menší zoologickou zahradu, zakoupit suvenýry nebo si koupit něco k občerstvení. Celková trasa měřila tam i zpět 16 km.
Pomůcky, prostředky a materiály k činnosti:	Pevná obuv, pokrývka hlavu, pláštěnka, ponožky, mikina a peněženka. Fáborky a potřebné materiály na stanoviště.
Prostředí:	Cesta od tábora Kláskův mlýn po hrad Bítov.
Pravidla hry:	---
Metodické poznámky:	Dbáme na bezpečnost dětí při pochodu, dostatečný odpočinek a pitný režim. Kontrola batůžku – děti musí mít na cestu jídlo, pití, pláštěnku, ponožky, mikinu, pokrývku hlavy a peněženku.
Zdroje, inspirace a odkazy:	-----

8.7 Sobota 19.8. – den 7.

Sedmý den jako každé ráno začínal budíčkem a rozcvičkou. Po snídani následoval oddílový program, při němž se některé oddíly spojily a hrály společné hry jako například:

Seznamka, Vávra, Selfie contest, aj. Jiné oddíly šly na procházku do lesa, kde sbíraly šišky a různé přírodniny, které pak využily na výstavbu domečku pro zvířátka. Ostatní měly oddílový program v rámci kreativního tvoření. Po poledním klidu následoval volný program v bazénu a po svačině celotáborová hra u bazénu. Hlavní nástup následoval po večeři a poté oddílový program (hra na schovávanou, karetní a deskové hry, chodí pešek okolo, HU-TU-TU, aj.) až do přípravy na večerku.

Název CTH 10:	VODNÍK
Cílová skupina:	Děti na táboře ve věku od 7 do 15 let.
Délka aktivity:	10 min
Cíl aktivity:	Cílem této hry je přelévání vody z jednoho kbelíku do druhého pomocí týmové spolupráce.
Pomůcky, prostředky a materiály k činnosti:	Šátky, kbelíky (voda)
Prostředí:	V prostorách tábora okolo bazénu.
Pravidla hry:	Tým se rozdělí na dvě skupiny po šesti členech. První i druhá skupina členů sedí v řadě za sebou se zavázanýma očima a s prázdným kbelíkem na klíně. První člen této skupiny má půl kbelíku vody, zvedne ruce za hlavu a pokusí se co nejvíce vody přelít do kbelíku členovi týmu za sebou. Tak to postupně další členové předávají dál až na konec řady. Druhá skupina provádí to samé. Vyhrává tým, který má nejvíce vody v součtu obou kbelíků svých skupin.
Metodické poznámky:	Dbát na bezpečnost dětí při hře.
Zdroje, inspirace a odkazy:	INFRA, s.r.o. [online]. 2024 [cit. 2024-03-29]. Dostupné z: https://www.infracz.cz/vodni-hratky

8.8 Neděle 20.8. – den 8.

Osmý den byl náročný nejenom pro děti, ale i pro vedoucí. Ráno byl jako obvykle budíček a rozcvička s hudbou. Dopolední program byl rozdělen na dvě části, kdy v první části byl „točák“, s výběrem aktivit – fotbal, přehazovaná, deskové hry, vázání uzlů, malování, baseball, lukostřelba, střelba ze vzduchovky, rybaření, lanové centrum, batika, pletení náramků

z bavlnky, tancování či airbrush tetování. Po „točáku“ následoval oddílový program, kde se většina oddílů spojila a hrála “malé ragby”. V odpolední programu jsme strávili volný čas v bazénu, kde se odehrála i celotáborová hra pro vedoucí. Před večeří následovala celotáborová hra, kde po celém táboře bylo rozmístěno 47 obrázků. Ve večerním programu byl hlavní nástup a opět oddílový program do setmění. Po setmění se celý tábor shromáždil na louce, kde všem dětem bylo sděleno, že je čeká noční bojová hra, tedy stezka odvahy. Pro některé děti to byl vzrušující zážitek, pro jiné překonání sebe samotného a vynaložení spousty odvahy.

Název CTH 11:	47 RÓNINŮ
Cílová skupina:	Děti na táboře ve věku od 7 do 15 let.
Délka aktivity:	90 min
Cíl aktivity:	Cílem této hry je najít a podepsat co nejvíce obrázků umístěných na různých místech tábora.
Pomůcky, prostředky a materiály k činnosti:	Obrázky, tužky, izolepa
Prostředí:	Venkovní i vnitřní prostory tábora.
Pravidla hry:	Na různých místech tábora je umístěno 47 obrázků. Po zaznění signálu běží čtyři členové z každého týmu do tábora, kde hledají a podepisují obrázky číslem svého týmu. Poté, co se podepsali, se vracejí zpět a hlásí umístění a číslo obrázku. Tým, který je podepsán na nejvíce obrázcích, vyhrává.
Metodické poznámky:	Dbát na bezpečnost dětí při hře. Dodržujeme pitný režim.
Zdroje, inspirace a odkazy:	Celotáborová hra je inspirována v rámci daného téma tábora “Samuraj“. Také je inspirována z předchozích let na táboře

8.9 Pondělí 21.8. – den 9.

Vzhledem ke včerejším událostem (stezka odvahy), kdy starší děti došly v brzkých ranních hodinách, byl posunutý budíček. Po snídani následovala oblíbená celotáborová hra – Velká pardubická. Po poledním klidu jsme se všichni odebrali k bazénu, kde první část byla volná zábava a v druhé části jsme si zahráli další celotáborovou hru – Miss mokré tričko. Po svačině proběhl oddílový program s volnějšími aktivitami. Hlavní nástup, upozornění

na správné chování a bezpečnost, vzhledem k blížícímu se odjezdu a náročnosti fyzických i psychických aktivit. Ve večerním programu byla opět celotáborová hra, poté osobní volno do večerky.

Název CTH 12:	VELKÁ PARDUBICKÁ
Cílová skupina:	Děti na táboře ve věku od 7 do 15 let.
Délka aktivity:	150 min
Cíl aktivity:	Cílem této hry je, aby členové týmu úspěšně odpověděli na všechny otázky a získali tak nejvíce bodů pro svůj tým.
Pomůcky, prostředky a materiály k činnosti:	Sepsaných 45 otázek, lana. Pevná obuv. Popřípadě karimatky a židle.
Prostředí:	Venkovní i vnitřní prostory tábora.
Pravidla hry:	Členové týmu se rozdělí „na jezdce a na koně“. Hra začíná tím, že „jezdec“ vyskočí na „koně“ (na záda), který jej odveze do vzdálenosti cca 15 metrů k určené metě. Tam jezdec seskočí a jde slepičími kroky k vedoucímu. Vedoucí mu položí otázku, na kterou musí odpovědět. V případě, že odpoví správně a vedoucí jeho odpověď uzná, vrací se slepičími kroky zpátky ke svému „koni“, vyskočí mu na záda a oba se pak vrací ke svému týmu, aby předali štafetu dalším. V případě, že neodpoví správně, může se vrátit slepičími kroky zpátky ke „koni“ a s ním se může poradit. Jestliže ani on nezná správnou odpověď, vrací se společně zpět ke svému týmu, kde se můžou všichni s odpovědí poradit. Jestliže si „kůň“ myslí, že zná správnou odpovědí, poradí „jezdci“, a ten se vrací zpět slepičími kroky k vedoucímu s odpovědí. Vedoucí pak opět rozhoduje o tom, zda odpověď byla správná či není. Pokud otázka měla znovu špatnou odpověď, vrací ke „koni“ a společně pak ke svému týmu se poradit s odpovědí. Mezi tím může vybíhat další „jezdec“ s „koněm“ na další otázku. Pokud byla odpověď správná, vrací se „jezdec“ na „koni“ zpátky k týmu a předávají štafetu dalším. Vyhrává ten tým, které nejdříve správně odpoví na všechny podané otázky.

Metodické poznámky:	Dbát na bezpečnost dětí při hře. Dodržování pitného režimu a v případě slunečného, horkého dne pokrývka hlavy.
Zdroje, inspirace a odkazy:	Inspirace z předchozích let na táboře.

Název CTH 13:	MISS MOKRÉ TRIČKO
Cílová skupina:	Děti na táboře ve věku od 7 do 15 let.
Délka aktivity:	5–10 min
Cíl aktivity:	Cílem této aktivity je co nejrychleji vyždímat mokré tričko do kýblu a získat co nejvíce vody pro svůj tým.
Pomůcky, prostředky a materiály k činnosti:	Plavky, tričko a kbelíky
Prostředí:	Venkovní prostory tábora – bazén.
Pravidla hry:	V této hře postupně vybíhají členové týmu namočit se do bazénu, poté hned vyběhnout a běžet ke svému určenému kbelíky, vysvléct své tričko, a co nejvíce ho vyždímat. Jakmile mají hotovo vybíhá další člen. Vyhrává ten tým, který má nejvíce vody v kbelíku.
Metodické poznámky:	Dbáme na bezpečnost dětí, při vstupu do bazénu a z bazénu.
Zdroje, inspirace a odkazy:	Inspirace z předchozích let na táboře.

Název CTH 14:	PENETRACE
Cílová skupina:	Děti na táboře ve věku od 7 do 15 let.
Délka aktivity:	15 min
Cíl aktivity:	Cílem této aktivity je, aby chlapci týmu co nejrychleji napíchli toaletní papír na koště.
Pomůcky, prostředky a materiály k činnosti:	Koště, 8 toaletních papírů.
Prostředí:	Venkovní prostory tábora – louka.

Pravidla hry:	Členové týmu se rozdělí na dívky a chlapce. Stoupnou si naproti sobě ve vzdálenosti cca 5 m. Dívky budou mezi koleny držet roličku toaletní papír a chlapci zase drží mezi nohama koště. Chlapci musí rychle dojít k dívkám a napíchnout toaletní papír na koště. Po napíchnutí toaletního papíru si musí plácnout, a poté chlapci běží zpátky. Vyhrává ten tým, která v nejrychlejším čase dostane všech 8 toaletních papírů ke chlapcům.
Metodické poznámky:	Dbát na bezpečnost dětí při hře.
Zdroje, inspirace a odkazy:	Přesný zdroj zde není, inspirace ze sociálních sítích.

8.10 Úterý 22.8. – den 10.

Desátý den začal budíčkem a rozcvičkou s hudbou. Dopoledne byla celotáborová hra – Orientační běh, kde si děti musely zapamatovat několik textů a ověřit si svoje orientační znalosti. Tato hra byla velmi příjemnou a zábavnou formou k procvičení paměti. V odpoledním programu proběhlo koupání v bazénu a po svačině oddílový program, kde nejstarší děti si chystaly poslední soud na vedoucí, ostatní hrály zábavné aktivity a hry. Ve večerních hodinách následoval hlavní nástup a diskotéka s dřívější večerkou.

Název CTH 15:	ORIENTAČNÍ BĚH
Cílová skupina:	Děti na táboře ve věku od 7 do 15 let.
Délka aktivity:	170 min
Cíl aktivity:	Cílem této hry je, aby členové týmu prošli po naplánované trase, zapamatovali si texty umístěné na různých stanovištích.
Pomůcky, prostředky a materiály k činnosti:	Fáborky, texty
Prostředí:	Okolí tábora
Pravidla hry:	Po naplánované cestě je rozmístěno několik textů, které si jednotlivě museli členové týmu zapamatovat. Po každém textu, který si několikrát přečetli a snažili se jej zapamatovat, se zastavili u vedoucího a tomu text nazpaměť přeříkali. Pokud

	text řekli správně, mohli jít na další stanoviště s textem. V případě, že udělali chybu, museli se vrátit a text se znovu učit do té doby, dokud to vedoucímu neřekli správně. Po absolvování všech stanovišť vyhrál ten tým, který měl nejméně chyb.
Metodické poznámky:	Dbát na bezpečnost dětí při hře, při pochodu kolem tábora. Dodržování pitného režimu a v případě slunečného, horkého dne pokrývka hlavy.
Zdroje, inspirace a odkazy:	Hra je inspirována: HRANOSTAJ.CZ [online]. 2024 [cit. 2024-03-29]. Dostupné z: https://www.hranostaj.cz/hra1086

8.11 Středa 23.8. – den 11.

Ráno jsme jako obvykle měli budíček a rozcvičku s hudbou. Dopolední program byl rozdělen na dvě části, kdy v první části proběhl „točák“, s výběrem aktivit – fotbal, přehazovaná, deskové hry, vázání uzlů, malování, baseball, lukostřelba, střelba ze vzduchovky, rybaření, lanové centrum, batika, pletení náramků z bavlnky, tancování či airbrush tetování. Po „točáku“ následoval volnější oddílový program. Po poledním klidu se hrála celotáborová hra – Lodě. Po svačině jsme si zahráli další celotáborovou hru s názvem Pokémoni. Hlavní nástup se konal u táborového ohniště, kde jsme následně zpívali, hráli hry, opékali buřty. Byla také připravena i možnost procházky na pozorování noční oblohy a hvězd, doprovázena s menším výkladem.

Název CTH 16:	LODĚ/FLOTILA
Cílová skupina:	Děti na táboře ve věku od 7 do 15 let.
Délka aktivity:	60 min
Cíl aktivity:	Cílem této hry je strategicky rozmístit lodě do hracího pole a potopit všechny lodě soupeře pomocí přesné střelby na jejich umístění.
Pomůcky, prostředky a materiály k činnosti:	Kbelík s vodou, papír s plánovačem, fixy
Prostředí:	Venkovní prostory tábora.
Pravidla hry:	Šest týmů si náhodně vylosuje soupeře z ostatních šesti týmů. Každý tým strategicky rozmístí své lodě do speciálního hracího

	pole, které je rozděleno do mřížky (7 x 7, označené čísly a písmeny), přičemž lodě se nesmí dotýkat ani měnit své tvary. Protihráči nesmí navzájem vidět umístění svých lodí. Jakmile jsou všechny lodě na místě, začíná hra proti vylosovaným soupeřům. Každý tým vysílá svého člena, který začíná střelbou na protivníkovy lodě, určuje souřadnice, např. „C5“. Soupeř poté oznámí výsledek střelby - „zásah“ nebo „voda“. Pokud byl zásah neúspěšný, tedy „voda“, musí protihráč soupeře polít vodou. Vyhrává ten tým, který potopí všechny lodě soupeře.
Metodické poznámky:	Dbát na bezpečnost dětí při hře. Dodržování pitného režimu a v případě slunečného, horkého dne pokrývka hlavy.
Zdroje, inspirace a odkazy:	Hra je inspirována společenskou hrou „Lodě – námořní bitva“.

Název CTH 17:	POKÉMONI
Cílová skupina:	Děti na táboře ve věku od 7 do 15 let.
Délka aktivity:	90 min
Cíl aktivity:	Cílem této aktivity je sbírat pokémony na stanovištích s různou obtížností, aby tým získal co nejvyšší počet bodů.
Pomůcky, prostředky a materiály k činnosti:	Tenisové míčky, dóza a potřebné materiály na překážky.
Prostředí:	Areál a okolí tábora.
Pravidla hry:	V okolí tábora jsou rozmístěna stanoviště s pokémony, přičemž čím dál od tábora, tím silnější a hodnotnější pokémoni se na nich nacházejí. Každý tým se rozhoduje, na které stanoviště se vydá, avšak mohou si vybrat pouze jednoho z nejsilnějších pokémonů. Každým člen týmu má jeden tenisák, který musí použít k přesnému zásahu do dózy, hlídanou vedoucím. Tým má na dosažení úspěchu pouze 10 pokusů. Pokud se ani jednou z 10 pokusů týmu nepodaří trefit, nezískává žádného pokémona s přidělenými body. Avšak pokud se alespoň jednou z 10 pokusů trefí, získá tým příslušného pokémona a jeho body. Vítězí tým s nejvyšším celkovým počtem bodů.

Metodické poznámky:	Dbát na bezpečnost dětí při hře. Dodržování pitného režimu a v případě slunečného, horkého dne pokrývka hlavy.
Zdroje, inspirace a odkazy:	Celotáborová hra je inspirována v rámci daného téma tábora "Samuraj".

8.12 Čtvrtek 24.8. – den 12.

Dvanáctý den byl kritickým dnem, kdy spousta dětí byla velmi unavená a necítila se fyzicky dobře. Proto jsme zvolili volnější aktivity v dopoledním programu k regeneraci a k odpočinku (sledování filmů, odpočívání v chatce, relaxace, čtení knih, aj.). Po obědě následovala celotáborová hra u bazénu – Ešusy s vodou, jakmile měly týmy odehráno, mohly strávit volný čas v bazénu. V odpoledních hodinách se uskutečnil "poslední soud", který byl organizován staršími dětmi. Po nástupu byla další celotáborová hra – Magické znaky a následovala dřívější večerka.

V tento den také proběhl "výsadek" pro vybrané nejstarší děti. Jednalo se o děti starší 14 let, s dobrou fyzickou i psychickou stránkou osobnosti (jednalo se převážně o děti, které letos s námi pojedou jako noví praktikanti). Děti byly rozděleny do tří skupin a odvezeny na jim neznámé místo cca 6 km od tábora. Na cestu byly vybaveny mapou a měly ukázat, že mají dobré orientační schopnosti. Úkolem bylo dostat se bezpečně zpět do tábora.

Název CTH 18:	Ešus s vodou
Cílová skupina:	Děti na táboře ve věku od 7 do 15 let.
Délka aktivity:	5–10 min
Cíl aktivity:	Cílem této aktivity je, co nejpřesněji házet vodu do kbelíku, aby tým získal co největší množství vody.
Pomůcky, prostředky a materiály k činnosti:	Ešusy a kbelíky.
Prostředí:	Venkovní prostory tábora – bazén.

Pravidla hry:	V této hře postupně vybíhají členové týmu naplnit ešus do bazénu, po naplnění běží ke svému vedoucímu, tam se otočí zády a snaží se co nejpřesněji vyhodit vodu do kbelíku. Vedoucí se pak snaží naklánět tak, aby v kbelíku bylo co nejvíce vody. Jakmile člen týmu vyhodí vodu za sebe do kbelíku, předává ešus dalšímu členovi a ten vybíhá pro další vodu. Členové týmu vybíhají do té doby, dokud hra neskončí. Vyhrává tým, který má nejvíce vody v kbelíku.
Metodické poznámky:	Dbáme na bezpečnost dětí, při vstupu do bazénu a z bazénu.
Zdroje, inspirace a odkazy:	Inspirace z předchozích let na táboře.

Název CTH 19:	MAGICKÉ ZNAKY
Cílová skupina:	Děti na táboře ve věku od 7 do 15 let.
Délka aktivity:	30 min
Cíl aktivity:	Cílem této hry je, aby týmy co nejpřesněji překreslily magické znaky, které si zapamatují.
Pomůcky, prostředky a materiály k činnosti:	Magické znaky, baterky, papír a fix
Prostředí:	Areál tábora.
Pravidla hry:	Po celém táboře byly rozmístěny magické znaky, které jsou viditelné pouze za použití světla. Proto se zhasne osvětlení v celém táboře. Týmy mají základnu na louce, kde mají k dispozici papír a fix, kde překreslí magické znaky, které viděly. Týmy mají možnost se opakovaně vracet a co nejpřesněji si zapamatovat znak. Vyhrává tým s nejpřesněji překreslenými znaky.
Metodické poznámky:	Dbáme na bezpečnost dětí, jelikož se hra hraje za tmy.
Zdroje, inspirace a odkazy:	Inspirace z předchozích let na táboře.

8.13 Pátek 25.8. – den 13.

Před sebou máme poslední aktivní den, který jsme si chtěli všichni naplno užít a pořádně načerpat atmosféru letošního tábora. V dopoledních hodinách se hrála poslední celotáborová hra – Pevnost Boyard, kde děti chodily po různých stanovištích a plnily zadané úkoly. Tuto hru hrál každý sám za sebe, ale mohl přinést i body svému týmu. Odpoledne bylo poslední koupání v bazénu a po svačině následoval oddílový program, kde děti měly volný čas na balení svých kufrů. Po večeři následovalo vyhlášení výsledků celkového bodování celotáborové hry, vyhlášení nejlépe uklizených chatek, poděkování všem zúčastněným, rozdání odměn a diplomů, a sdělení informací k příštímu táboru. Táborový program završila závěrečná diskotéka s prodlouženou večerkou pro starší oddíly.

Název CTH 20:	PEVNOST BOYARD
Cílová skupina:	Děti na táboře ve věku od 7 do 15 let.
Délka aktivity:	180 min
Cíl aktivity:	Cílem pevnosti Boyard je překonat různé fyzické a mentální výzvy/úkoly, aby jednotlivec týmu získal co nejvíce bodů do celotáborové hry.
Pomůcky, prostředky a materiály k činnosti:	Různé pomůcky od deskových her až po sportovní hry.
Prostředí:	Venkovní a vnitřní prostory tábora.
Pravidla hry:	Pravidla výzev a úkolů si určuje každý vedoucí na svém stanovišti.
Metodické poznámky:	Dbát na bezpečnost dětí při hře. Dodržujeme pitný režim.
Zdroje, inspirace a odkazy:	Hra byla inspirována známou televizní reality show „Pevnost Boyard“.

8.14 Sobota 26.8. – den 14.

Budíček byl již bez rozcvičky. Děti se ráno nasnídaly, dostaly balíček na cestu, sbalily si zbytek svým věcí do kufru, uklízely své chatky a loučily se svými kamarády a vedoucími. Proběhl poslední hlavní nástup, kde jsme si zazpívali táborovou hymnu - “Jarošovský pivovar”, rozloučili jsme se a nastupovali do autobusů. Každý z vedoucích měl přidělen autobus, kde měl dohlédnout na hladký průběh cesty a předání dětí zpět rodičům.

Shrnutí programu

Dílčím cílem práce bylo ověřit úspěšnost programu na základě průběhu realizace a dosažených výsledků, který byl úspěšně splněn. Letní dětský tábor byl pro mě úžasným zážitkem a jsem nadšená z toho, jak výborně vše dopadlo. Společně jsme prožili nezapomenutelné chvíle plné dobrodružství a smíchu. Bylo úžasné vidět, jak se děti rozvíjely, získávaly nové dovednosti a navazovaly přátelství. Celý tábor byl pečlivě organizovaný a bezpečný, což mi dodávalo klidu a radosti z každého okamžiku stráveného s dětmi. Jsem hrdá na to, že jsem mohla být součástí tak skvělého týmu a přispět k vytvoření tak úspěšného táborového zážitku pro všechny účastníky.

S ohledem na detailní zpracování mé práce, která obsahuje podrobné popisy her a aktivit, lze doporučit tuto práci jako inspiraci a návod pro vytvoření vlastní táborové organizace či celotáborového programu. Při sestavování programu jsem vycházela z bohatých zkušeností, které jsem získala během mnoha let práce s dětmi na stejnojmenném táboře, kde jsem začínala jako dítě ve svých 9 letech, a postupně jsem se vypracovala na vedoucího nebo programátora. K mnoha aktivitám jsem připojila metodické poznámky určené pedagogům, praktikantům a vedoucím, kteří mohou tento program využít při práci se svými svěřenci.

Vím, že každý rok na táboře je zcela odlišný, a klíčovou roli hraje nejen výchovný personál a připravený program, ale především samotné děti, které se táboru účastní. Je nesmírně důležité umět zaujmout a motivovat všechny věkové kategorie, což vyžaduje neustálou přizpůsobivost a kreativitu ze strany vedoucích. Z mých zkušeností vím, že i přes veškerou pečlivou přípravu se mohou vyskytnout nečekané problémy, jako je změna počasí či nedostatečná připravenost některých aktivit. Je nezbytné, aby veškerý personál byl schopen rychle a flexibilně reagovat na tyto situace a přizpůsobit program podle potřeb a možností, které se v daný moment naskytnou.

Pokud bych měla shrnout úspěchy našeho tábora, je pro nás každoroční radostí přivítat nové tváře, ale zároveň nás těší, že se k nám vrací i děti, které už známe. To nám dodává jistotu ohledně kvality naší práce a potvrzuje, že jsme schopni dětem poskytnout zážitky, které je přitahují zpět k nám.

Závěr

V bakalářské práci jsem se zabývala navrhnutím a vytvořením 14denního programu na letním dětském táboře – YMCA Rakvice, kde při této přípravě jsem využila svých jedenáctiletých zkušeností z pobytů na táboře Kláskův mlýn s organizací YMCA Rakvice, které mi poskytly značnou část informací a znalostí potřebných pro tuto práci. Celkově lze konstatovat, že navržení a realizace programu na letním dětském táboře je komplexním procesem, který vyžaduje pečlivé plánování, organizační schopnosti a znalosti různých aspektů, které ovlivňují kvalitu a úspěch takového tábora.

V teoretické části bakalářské práce jsem se věnovala volnému času dětí a mládeže, a rozebrala jsem historii této dané pedagogiky. Také jsem zmínila zážitkovou pedagogiku, kde jsem se zaměřila na její klíčové body, které úzce souvisí s celou řadou pedagogických směrů. Bylo zde zdůrazněno, že strukturovaný volný čas a aktivní zapojení dětí do různých aktivit jsou klíčové pro rozvoj jejich dovedností, sociálních vztahů a samostatnosti.

Dále jsem se zaměřila na důležitou legislativu související s tábory. V této kapitole jsem vycházela ze zákona č. 258/200 Sb., o ochraně veřejného zdraví. Zabývala jsem se i vyhláškou Ministerstva zdravotnictví o hygienických požadavcích č. 106/2001 Sb., v neposlední řadě jsem zmínila zákon č. 110/2019 Sb, o zpracování osobních údajů. Důkladné porozumění těmto právním předpisům je nezbytné pro zajištění bezpečnosti a kvality pobytu dětí na táboře.

Následně jsem se zaměřila na neziskové organizace, jako jsou YMCA, Junák – český skaut a Pionýr, které mají bohatou historii v organizaci a provozování dětských aktivit. Tyto organizace přinášejí nejen hodnoty a tradice, ale také odborné know-how v oblasti práce s dětmi a mládeží. Také jsem poskytla přehled o různých typech táborů a jejich rozdělení podle zaměření a cílové skupiny. Tento přehled je klíčový pro stanovení konkrétních cílů a obsahu programu našeho letního tábora.

Jednu kapitolu v bakalářské práci jsem se soustředila na Kláskův mlýn, konkrétní místo s bohatou historií, pro realizaci letního tábora, kde je nutné brát v úvahu jeho specifika lokality. Kláskův mlýn je pro nás důležitým místem, kterého si velmi ceníme zejména pro jeho okolní přírodu a skvělé zázemí, a to nejen v současné době, ale i pro budoucí roky.

Šestá kapitola se zabývala zajištěním tábora, které zahrnuje personální, materiální a organizační přípravy nutné k bezpečnému a plynulému průběhu akce. Také je zde uvedeno financování organizace, které je potřebné k realizaci tábora a nedílnou součástí je i jeho propagace. Vytvořila jsem i SWOT analýzu, kde jsem vypíchla silné stránky organizace, ale i slabé stránky organizace. Neopomenula jsem i na následné příležitosti, popř. hrozby, které by mohly ovlivnit průběh pobytu na táboře.

Sedmou kapitolu věnuji detailnímu popisu charakteristiky pobytu na letním táboře. Tato kapitola se zaměřuje na strukturu programu a režim dne – nabízené aktivity, způsob stravování a podmínky ubytování, přičemž tyto prvky jsou pečlivě přizpůsobeny věku a individuálním potřebám dětí. Cílem této části práce bylo poskytnout komplexní pohled na prostředí a organizaci tábora, který optimalizuje zážitek a rozvoj účastníků, zohledňuje jejich specifické potřeby a přispívá k jejich bezpečí a pohodě během pobytu na táboře.

V závěrečné kapitole se zaměřuji na praktickou část již diskutovaných aktivit, které jsou systematicky začleněny do uceleného programu. Tyto aktivity lze flexibilně kombinovat a rozdělovat dle potřeb. Kromě toho je v rámci těchto aktivit dostatek prostoru pro adaptace a úpravy v souladu s požadavky jiné organizace. Hlavní cílem této bakalářské práce bylo navrhnout a připravit 14denní program pro letní dětský tábor s rozmanitými aktivity a dobrodružnými činnostmi, přizpůsobený danému tématu. Tento cíl byl úspěšně splněn. Taktéž se mi podařilo ověřit úspěšnost dílčích cílů, které byly stanoveny.

V závěru doufám, že tento program přinese užitečné informace a inspiraci pro co nejvíce volnočasových organizací a zařízení zaměřených na práci s dětmi.

Seznam použitých zdrojů

Seznam doporučené literatury

BOLOVÁ, Eliška. *Na měsíc skautem (měsíční program pro školní družiny zaměřený na zprostředkování zkušenosti se skautskými aktivitami a zásadami).* Bakalářská práce. Olomouc: Univerzita Palackého. Fakulta pedagogická. 2021.

ČINČERA, Jan. *Práce s hrou: pro profesionály*. Pedagogika (Grada). Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1974-0.

FILOUŠ, Michal. *Tábor a právo*. Tábor (Mravenec). Brno: Mravenec, 2006. ISBN 80-86994-11-2.

HÁJEK, Bedřich; HOFBAUER, Břetislav a PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogické ovlivňování volného času: trendy pedagogiky volného času*. Vyd. 2., aktualiz. [i.e. 3. vyd.]. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-262-0030-7.

HANUŠ, Radek a CHYTILOVÁ, Lenka. *Zážitkově pedagogické učení*. Pedagogika (Grada). Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2816-2.

HÁP, Pavel, FORMÁNKOVÁ Soňa, BANK-NAVRÁTÍKOVÁ Taťána, WEISSER Radim et al. *Pobyt v letní přírodě* [online]. Olomouc: Code Creator, 2014. ISBN 978-80-244-4373-7. Dostupné z: https://publi.cz/books/174/Cover.html. [cit. 2024-03-25].

HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-927-5.

JIRÁSEK, Ivo. *Zážitková pedagogika: teorie holistické výchovy (v přírodě a volném čase)*. Gymnasion. Praha: Portál, 2019. ISBN 978-80-262-1485-4.

KAPLÁNEK, Michal. *Volný čas a jeho význam ve výchově*. Praha: Portál, 2017. ISBN 978-80-262-1250-8.

MATĚJČEK, Zdeněk. *Co, kdy a jak ve výchově dětí.* Vyd. 3. Rádci pro rodiče a vychovatele. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-494-x.

OBST, Otto. *Manažerské minimum pro učitele*. Texty k distančnímu vzdělávání v rámci kombinovaného studia. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2006. ISBN 80-244-1359-0.

PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času: [teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času].* Vyd. 4. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-423-6.

PELÁNEK, Radek. *Příručka instruktora zážitkových akcí*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-353-6.

SLEJŠKOVÁ, Lucie. *Škola zážitkem: zážitková pedagogika při výuce klíčových kompetencí a hodnocení žáků.* Praha: Prázdninová škola Lipnice, 2011. ISBN 978-80-260-1046-3.

SMOLANOVÁ, Kateřina. *Letní dětský tábor jako významný prvek pobytu v přírodě.* Bakalářská práce. Olomouc: Univerzita Palackého. Fakulta tělesné kultury. 2014.

SPOUSTA, Vladimír. *Teoretické základy výchovy ve volném čase:* (Úvod do studia pedagogiky volného času): [Určeno pro stud. fak. pedag. MU v Brně]. Brno: Masarykova univerzita, 1994. ISBN 80-210-1007-x.

VLK, František a NEKULA, Jan. *Kostníky a poutní místo Hájek: od minulosti do současnosti. Kostníky: [obec Kostníky]*, 2021. ISBN 9788027099412.

VOLAŘÍKOVÁ, Sandra. *Organizace a následná realizace letního dětského tábora.* Diplomová práce. Plzeň: Západočeská univerzita, Fakulta pedagogická. 2017.

VYHNÁLKOVÁ, Pavla. 2013. *Základy pedagogiky volného času.* Olomouc: Agentura Gevak s.r.o. ISBN 978-80-86768-73-1.

Zdravotník zotavovacích akcí. 9., přepracované vydání. Praha: Český červený kříž, 2022. ISBN 978-80-87729-37-3.

Zákony, vyhlášky a nařízení

Vyhláška č. 106/2001 Sb., vyhláška Ministerstva zdravotnictví o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti.

Zákon č. 110/2019 Sb., zákon o zpracování osobních údajů.

Zákon č. 258/2000 Sb., zákon o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů.

Seznam použitých internetových zdrojů

ČRDM. *Česká rada dětí a mládeže* [online]. 2024 [cit. 2024-03-20]. Dostupné z: https://crdm.cz/

HRANOSTAJ.CZ [online]. 2024 [cit. 2024-03-29]. Dostupné z: https://www.hranostaj.cz/hra1086

INFRA, s.r.o. [online]. 2024 [cit. 2024-03-29]. Dostupné z: https://www.infracz.cz/vodni-hratky

JUNÁK – ČESKÝ SKAUT, Z. S. *Skaut* [online]. 2024 [cit. 2024-03-26]. Dostupné z: https://www.skaut.cz/skauting/

MYLAW. *Co je to ta nezisková organizace?* [online]. 2024 [cit. 2024-03-20]. Dostupné z: https://mylaw.cz/clanek/co-je-to-ta-neziskova-organizace-761

PIONÝR, Z. S. *Kdo jsme* [online]. 2024 [cit. 2024-03-26]. Dostupné z: https://pionyr.cz/o-pionyru/

PORADNA ČRDM. *Přehled legislativy pro pořádání letních táborů* [online]. 2021 [cit. 2024-03-27]. Dostupné z: https://poradna.crdm.cz/index.php/letni-tabory/prehled-legislativy-pro-poradani-letnich-taboru-306

YMCA V ČESKÉ REPUBLICE. *O nás – YMCA* [online]. 2023-24 [cit. 2024-03-03]. Dostupné z: https://www.ymca.cz/o-nas/

YMCA PRAHA. *Historie – YMCA* [online]. 2024 [cit. 2024-03-03]. Dostupné z: https://praha.ymca.cz/historie

YMCA Rakvice [online]. 2024 [cit. 2024-03-11]. Dostupné z: https://www.ymca-rakvice.cz/

Seznam zkratek

COVID-19 = Coronavirus disease 2019 (Koronavirové onemocnění 2019)

CTH = Celotáborová hra

ČRDM = Česká rada dětí a mládeže

ČSR = Československá republika

ES = Evropská směrnice

EU = Evropská unie

GDPR = General Data Protection Regulation (Obecné nařízení o ochraně osobních údajů)

MZ ČR = Ministerstvo zdravotnictví České republiky

SSSR = Svaz sovětských socialistických republik

SWOT = Strengths (silné stránky), Weaknesses (slabé stránky), Opportunities (příležitosti) a Threats (hrozby)

YMCA = Young Men's Christian Association (Křesťanská asociace mladých mužů)